

Vatandaş Diplomat El Kitabı

Manuel du Citoyen Diplomate

TÜRKİYE

C*

Ek-5

Vatandaş Diplomat El Kitabı

TÜRKİYE

Ek-5

#vatandaşdiplomat

İÇİNDEKİLER

Ek-5

• Takdim	4
• Önsöz	6
• Vatandaş Diplomat Kimdir?	8
• Vatandaş Diplomatlara Tavsiyeler	10
• Türkiye Tarihi	14
• Türk Kültürü	18
• Türk Dış Politikasının Temel İlkeleri	30
• Girişimci ve İnsani Diplomasi	34
• Uluslararası Terörizmle Mücadele	38
• 1915 Olayları	42
• Kıbrıs Meselesi	50
• Türkiye'nin Doğu Akdeniz ve Ege'deki Hakları	54
• İnsan Hakları ve Demokrasi	58
• 15 Temmuz Darbe Girişimi	62
• Bunları Biliyor muydunuz?	66
• İrtibat Numaraları	74

Takdim

Türkiye olarak son 20 yıldır bir yandan milletimizin refahını, huzurunu ve güvenliğini tahkim ederken, diğer yandan da girişimci ve insani dış politika anlayışımızla daha adil bir dünya inşa edilmesi için çaba sarf ediyoruz. Ülkemizin bu dikkat çeken hikayesini ve haklı tezlerini uluslararası kamuoyuna doğru, etkili ve özgün bir şekilde anlatmak için bütün kurumlarımıza yoğun bir gayret ortaya koyuyoruz. Dış politikadan terörle mücadeleye, ekonomiden enerjiye bütün alanlarda sergilediğimiz bu başarıyı, vatandaşlarımızın da katkı sunduğu bir iletişim seferberliği ile taçlandırmayı arzu ediyoruz.

İletişim teknolojilerinde yaşanan köklü değişimleri müteakip sosyal medyanın hayatımıza girmesiyle birlikte tek tek bireyler, birer kamu diplomasisi aktörü haline gelmektedir. Bu bağlamda, biz de yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızı dünyanın dört bir yanına ulaşan beşerî köprülerimiz ve gönül elçilerimiz olarak görüyoruz. Eğitim amacıyla giden öğrencilerimizden uluslararası spor müsabakalarında ay yıldızlı formayı taşıyan sporcularımıza, akademik çalışmalar için yurt dışında bulunan bilim insanlarından müteşebbislerimize; kısa ya da uzun süreli olarak yurt dışında mukim her bir vatandaşımızı Türk milletinin bir temsilcisi ve “vatanlaş diplomat” olarak addediyoruz.

Ek-5^{po-}
nda

Elinizdeki kitap, Türkiye'ye ilişkin temel bilgilitezlerimize kadar geniş bir yelpazeyi ihtiyac duyabileceğiniz her türlü bilgiyi içindedir. Dezenformasyonun ve manipülasyonun giderek yaygınlaştığı günümüz dünyasında, vatandaşlarımızın ülkemizi "hakikat mücadeleşi"nde yalnız bırakmayacağına inancımız tamdır.

Bulunduğunuz ülkelerde Türkiye'yi layıkıyla temsil edeceklerinize yürekten inanıyor, *Vatandaş Diplomat El Kitabı'nın* sizler için faydalı olmasını diliyorum. Bu kitabın hazırlanmasında emeği geçenleri tebrik ediyorum.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANI
RECEP TAYYİP ERDOĞAN

Önsöz

Günümüzün küreselleşen dünyasında bilgi ve iletişim teknolojilerinde meydana gelen değişim ve dönüşümler, her alanı olduğu gibi kamu diplomasisini de büyük ölçüde etkilemiştir. Devletler, tek yönlü ve devlet/hükümet odaklı “geleneksel kamu diplomasisi” anlayışından sıyrılarak çift yönlü iletişim esas alan; vatandaşların, sivil toplum kuruluşlarının, üniversitelerin kamu diplomasisi faaliyetlerinde etkin rol aldığı “yeni kamu diplomasisi” anlayışına geçişlerdir. Bu dönüşümün merkezinde yer alan ülkelerden biri olarak yabancı halklarla teması olan tüm vatandaşlarımızı “vatandaş diplomat” olarak değerlendiriyor ve vatandaşlarımızın kamu diplomasisi faaliyetlerimizde rol ve sorumluluk almalarına büyük önem atfediyoruz.

Hakikat ötesi olarak adlandırılan bu çağda, ülkemizin itibarını korumak ve güçlendirmek amacıyla bir yandan dış politika tezlerimizi uluslararası kamuoyuna anlatıyor bir yandan da ülkemizi hedef alan dezenformasyon kampanyaları ve algı operasyonlarıyla mücadele ediyoruz. Vatandaş diplomatlarımız olarak sizler de bulunduğunuz ülkelerde ülkemizin doğru şekilde yansıtılmasına katkı sağlayabilir; ülkemize ilişkin asılsız ve temelsiz iddialar karşısında hakkatları dile getirebilirsiniz.

Bu çerçevede, yurt dışına giden vatandaşlarımızın yabancı halklarla temaslarında kendilerine yardımcı olabilmek

Ek-5^{nat} ve lan

adına İletişim Başkanlığı öncülüğünde “*Vat El Kitabı*” hazırlanmıştır. Ülkemize ilişkin te öneMLİ dİş politika meselelerimizi özlü bir ; bu eser, hem yurt dışında ülkemize ilişkin gerçekçi dİr algı oluşturulması hususunda hem de ülkemize yönelen gerçek dİş iddialar karşısında başvurabileceğiniz bir kaynak niteliği taşımaktadır.

Mevlana'nın “aynı dili konuşanlar değil, aynı duyguyu paylaşanlar anlaşır” düsturundan hareketle, yabancı halklarla karşılıklı anlayış ve hoşgörü temelinde bir iletişim tesis etmeniz; ülkemiz ile bulundığınız ülke arasında gönül bağları kurmanız önem arz etmektedir. “Vatandaş diplomat” olarak üstlendiğiniz bu önemli görevin bilinciyle, yurt dışında bulundığınız süre boyunca Türkiye markasının güçlendirilmesine ve ülkemize ilişkin müspet algının tahlkim edilmesine önemli katkılarda bulunacağınızı dair inancım tamdır.

Bu itibarla, “*Vatandaş Diplomat El Kitabı*”nın hazırlanması sürecinde emeği geçen mesai arkadaşımıza ve ilgili kurumlarımızın çalışanlarına teşekkürlerimi sunuyor, kitabın ülkemizi yurt dışında temsil edecek olan siz değerli vatandaşlarımız için faydalı olmasını temenni ediyorum.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM BAŞKANI
PROF. DR. FAHRETTİN ALTUN

Vatandaş Diplomat Kimdir?

Ek-5

- Günümüzde vatandaşlar, dış politika ül po- litikaların tanıtımı sürecinde aktif birer aktör haline gelmişlerdir.
- Vatandaş diplomat, kendisine atfedilen resmî bir sorumluluk veya görev olmadan insandan insana kamu diplomasisi faaliyeti yürüten kişidir.
- Yabancı halklarla teması olan her bir öğrenci, sporcu, iş insanı, sanatçı, akademisyen ya da bilim insanı vatandaş diplomattır.
- Vatandaş diplomat, iletişim halinde olduğu yabancı halklara vatandaşı oldukları ülkenin tarihini, kültürünü, değerlerini ve politikalarını doğrudan aktarmaktadır.
- Vatandaş diplomat, kurduğu ilişkilerle ve söylemleriyle, ülkesinin yumuşak gücünün oluşturulmasına, ülke markasının güçlendirilmesine ve kültürlerarası köprüler inşa edilmesine katkı sunmaktadır.
- Vatandaş diplomasisi, toplumlar arasında ön yargıların kırılmasını ve ülkeler arasında karşılıklı anlayışın güçlendirilmesini amaçlamaktadır. Bu çerçevede, vatandaş diplomatlar, ülkeler arasındaki ilişkilere ivme kazandıran birer kamu diplomasisi elçisi olarak öne çıkmaktadır.

Vatandaş Diplomatlara Tavsiyeler

VATANDAŞ DİPLOMATEL KİTABI

Ek-5

Vatandaşlarımızın ülkemize ilişkin algıları ;
de aktif rolü ve sorumluluğu bulunmaktadır. Bu çerçevede, vatandaşlarımızın aşağıda sunulan tavsiyeleri dikkate almalarının faydalı olacağı öngörülülmektedir.

- En az bir yabancı dili iyi derecede öğrenin.
- Bulundığınız ülkeye uyum sağlamaya özen gösterin.
- İlişkilerinizde karşılıklı anlayış ve hoşgörü temelinde hareket edin.
- Bulundığınız ülkede siyaset, ekonomi, kültür, spor vb. alanlarda etkinliğinizizi arttırin; sivil toplum kuruluşları bünyesinde aktif rol alın.
- Ülkemizin tarihi ve kültürel değerlerine vâkif olun ve ülkemizin temel dış politika tezlerini öğrenin.
- Hoşgörüsyle ve misafirperverliğiyle bilinen bir ülkenin vatandaşları olarak farklı milletlerden arkadaşlarınızı evinizde, iş yerinizde ya da okulunuzda ağırlayın; kültürümüzü ve tarihimizi en iyi şekilde anlatmaya çaba sarf edin.
- Ulusal ve uluslararası medyayı yakından takip edin ve bakış açınızı geliştirin. İnşa ettiğiniz entelektüel ve kültürel birikim sayesinde küresel gelişmeleri doğru bir şekilde analiz etmeniz mümkün olacaktır.

- Sosyal medyayı etkin kullanın; ülke tülen bir dezenformasyon kampanyıtibarını zedelemeyi hedefleyen bir laşımıyla karşılaşığınızda tarihsel gerçeklikleri ve temel dış politika tezlerimizi yansıtan içerikler paylaşın.
- Sahip olduğunuz değerlerle bulunduğuınız toplumun kültürel çeşitliliğini ve zenginliğini artırdığınızı unutmayın.

Ek-5^ə yürü-
emizin
/a pay-

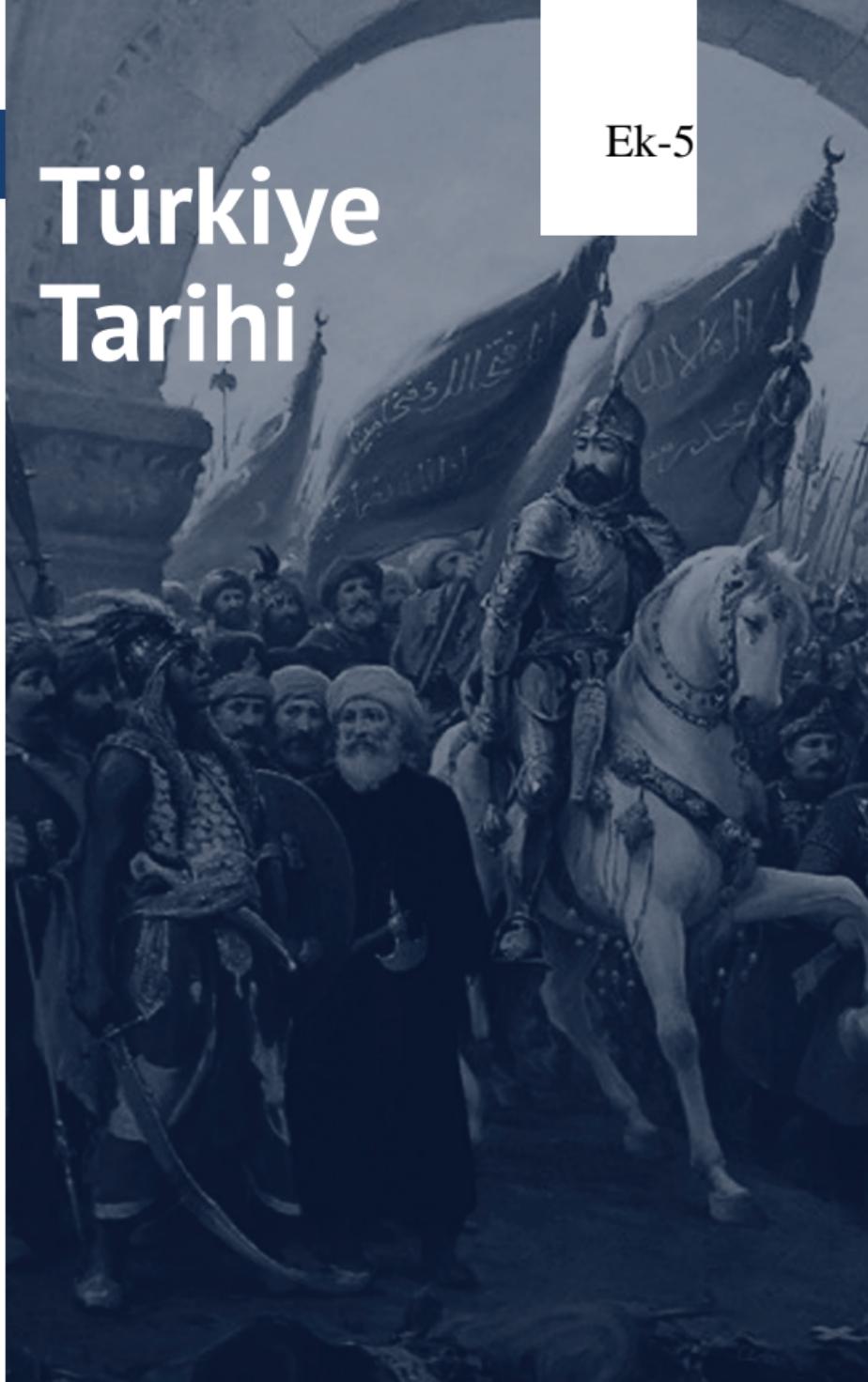

#vatandaşdiplomat

Türkiye Tarihi

VATANDAŞ DİPLOMAT EL KİTABI

- Türkler MÖ 7. yüzyılda tarih sahnesine
- MÖ 3. yüzyılda Hunlar, Mete Han liderliğinde ve une-
me kadar görülen en geniş sınırlara sahip imparator-
luğu kurmuştur.
- Batı Avrupa'ya kadar uzanan akınlar gerçekleştiren
Türkler, diğer toplumları batıya doğru göçe zorlayarak
“Kavimler Göçü”ne neden olmuştur.
- 552 yılında Türkler, Göktürk Devleti'ni kurmuştur. Bu
devlet bünyesinde Türkler ilk kez “Türk” sözcüğünü
resmî devlet adı olarak kabul etmiştir.
- Göktürk Devleti'nin yıkılmasının ardından Türkler, 741
yılında Uygur Devleti'ni kurmuştur.
- Bir Türk topluluğu olan Kırgızlar tarafından 840'ta
yıkılan Uygur Devleti'nin ardından kurulan Karahanlı
Devleti tarihteki ilk Müslüman Türk devleti olmuştur.
Ardından gelen Gazneli ve Selçuklu Devletleri ile Orta
Asya'nın batısındaki Türk varlığı devam etmiştir.
- Orta Asya'daki Türk egemenliği 13. yüzyıldan itibaren
Hindistan'a yayılmaya başlamıştır. Babür Şah tarafın-
dan kurulan Babür Devleti'nin sınırları Bangladeş'e
kadar uzanmıştır.
- Büyük Selçuklu Devleti Sultanı Alparslan, 1071 yılında
Bizans hükümdarı Diogenes'i Malazgirt'te mağlup et-
miştir. Böylece Anadolu'nun kapıları Türklerə açılmıştır.
- Büyük Selçuklu Devleti, Karahanlılar ve Gaznelileri
de hâkimiyeti altına alarak Orta Asya ve Anadolu'daki
Türk birliğini gerçekleştirmiştir.
- 1097'de Anadolu'ya ilk Haçlı Seferi gerçekleştirilmişdir.

- 1147'de gerçekleşen II. Haçlı Seferlerinden sonra Batılı yazarlar, Ayağlubiyürkîye olarak anmaya başlamışlardır.
- Anadolu Selçuklu Devleti'nin üç beyi Osman Bey, 1299'da Osmanlı Devletini kurmuştur.
- İstanbul'un fethine kadar Balkanların büyük bir bölümü Osmanlı hâkimiyetine girmiştir.
- Fatih Sultan Mehmet, 1453'te İstanbul'u fethetmiş; bu fetih Orta Çağ'ı kapatıp Yeni Çağ'ı başlatmıştır.
- Osmanlı Devleti, Kanuni Sultan Süleyman döneminde Kırım'dan Yemen'e ve Sudan'a; İran içlerine ve Hazar Denizi'ne; Viyana sınırlarına ve Cezayir'e kadar Kuzey Afrika'ya uzanan bir devlet haline gelmiştir.
- 1856 yılında çıkarılan İslahat Fermanı'yla Osmanlı Devleti'nde gayrimüslimlere eşit vatandaşlık hakkı tanınmıştır.
- Osmanlı Devleti Birinci Dünya Savaşı'nda İngiltere, Fransa, Rusya ile savaşmıştır. Bu savaş, Osmanlı Devleti'nin yıkılmasına neden olmuştur.
- 19 Mayıs 1919'da Gazi Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkması, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasıyla sonuçlanacak Milli Mücadele sürecinin başlangıcı olmuştur.
- İtilaf devletleri, 16 Mart 1920'de İstanbul'u işgal etmiştir.
- 23 Nisan 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisi kurulmuştur.
- Türkiye'nin bağımsız ve egemen bir devlet olarak tanınmasını sağlayan Lozan Barış Antlaşması, 24 Temmuz 1923'te imzalanmıştır.

- 29 Ekim 1923'te cumhuriyet ilan edilir
- 20 Temmuz 1936'da Boğazlardan geçenleyen Montreux Boğazlar Sözleşm ve Boğazlar Türk egemenliğine geçmiştir.
- Türkiye, 26 Haziran 1945'te kurulan Birleşmiş Milletler'in (BM) 50 kurucu üyesi arasında yer almıştır.
- Türkiye, 17 Eylül 1950'de BM bayrağı altında Kore Savaşı'na katılmıştır.
- Türkiye, 1952'de NATO'ya üye olmuş; Soğuk Savaş boyunca örgütün doğu kanadını Sovyet tehdidine karşı savunmuştur.
- Türkiye, 14 Nisan 1987'de Avrupa Birliği'ne (AB) tam üyelik başvurusunda bulunmuştur.
- Türkiye ile AB arasında Gümrük Birliği 1995'te kabul edilmiştir.
- Türkiye, 3 Ekim 2005'te AB'ye katılım müzakerelerine başlamıştır.
- Türkiye'de Cumhurbaşkanının doğrudan halk tarafından seçilmesini öngören anayasa değişikliği, 21 Ekim 2007'de halkoyuna sunulmuş ve % 69 oyla kabul edilmiştir.
- 24 Haziran 2018 seçimleriyle beraber Türkiye'de Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi uygulanmaya başlamıştır.

Türk Kültürü

VATANDAŞ DİPLOMATEL KİTABI

Türkiye, Orta Asya'dan gelen köklü Türk geleneği olduğu Anadolu coğrafyasındaki değerler ve yetinin de etkisiyle zengin bir kültür çeşitliliğidir. Geleneksel el sanatlarından mutfağa, edebiyattan resme ve müziğe birçok alanda üretilen eşsiz ürünler ve tüm medeniyetlerden izler taşıyan kültürel miras niteliğindeki eserler Türk kültürünün en önemli parçalarını oluşturmaktadır.

Ülkemizin kültürel mirasının tüm dünyaya hak ettiği şekilde tanıtılması önem arz etmektedir.

Geleneksel El Sanatları

Gelenek ve göreneklerin en somut yansımalarından olan geleneksel el sanatları, ham maddenin işlenerek sanata dönüştürülmesidir. Yoğun emek ve yaratma gücü ister.

Geleneksel Türk el sanatları arasında halıcılık, kilimcilik, ebru, kumaş dokumacılığı, hat ve yazmacılık, çinicilik, seramik-çömlek yapımcılığı, işlemecilik, oya yapımcılığı, deri işçiliği, müzik aletleri yapımcılığı, taş işçiliği, bakırcılık, sepetçilik, semercilik, maden işçiliği, keçe yapımcılığı, ahşap ve ağaç işçiliği, telkari, tezhip ve minyatür bulunmaktadır.

Edebiyat

Türk edebiyatı, destan, şiir, roman, öykü, tiyatro, masal, fabl, deneme, fıkra, makale, eleştiri, sohbet, anı ve biyografi gibi edebi eserler konusunda oldukça zengindir. Edebiyat tarihçisi Osman Horata'nın deyişiyle "Türk Edebiyatı, Orta Asya içlerinden başlayarak Akdeniz uçlarına kadar uzanan yüzlerce yıllık yolculuğu, büyülü küçülü kollarıyla geniş bir alanı kucaklayan bir ırmağa benzer". Orhun Yazıtları, Kutadgu Bilig ve Dede Korkut gibi sayısız destanlarla beslenen bu ırmak, Dede Korkut'tan başlayarak Türk kültürünü, edebiyat

vasıtasiyla nesilden nesle aktarmıştır. Ar-
le birlikte Yunus Emre gibi kişiliklerle b-
muştur. Bu miras, Osmanlı döneminde Fu-
Nedim, Baki, Şeyh Galib, Ziya Paşa; Cum-
Yahya Kemal, Aşık Veysel, Orhan Veli, Attila İlhan, Fazıl Hü-
nün Dağlarca gibi şairlere devredilmiştir. Osmanlı döneminin-
den Cumhuriyete geçerken Türk edebiyatına giren roman
ve öykü gibi modern edebiyat türlerinde Reşat Nuri, Halide
Edip, Ahmet Haşim, Halid Ziya, Refik Halid, Ömer Seyfettin
gibi yazarlarımız şaheserler vermiştir.

Ek-5'leşim-
oluş-

Yahya,

Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatı yazarlarının çok sayıda
eseri farklı dillere çevrilmiş ve bu sayede Türk edebiyatının
yurt dışında tanınması sağlanmıştır. Nazım Hikmet, Necip
Fazıl, Yaşar Kemal, Orhan Kemal, Aziz Nesin, Sait Faik, Pe-
yami Safa, Ahmet Hamdi Tanpınar, Sabahattin Ali, Mustafa
Kutlu, Adalet Ağaoğlu, İskender Pala, Ahmet Ümit, Ayşe Kulin,
Hakan Günday ve 2006 yılında Nobel Edebiyat Ödülü alan
Orhan Pamuk, yabancılar tarafından en çok okunan edebiyat
yazarlarımız arasındadır. Yalvaç Ural, Gülsen Dayioğlu, Mev-
lana İdris Zengin, Zeynep Cemali, Aytül Akal, Sara Şahinkan-
nat, Behiç Ak, Fatih Erdoğan, Feridun Oral gibi çocuk ve ilk
gençlik edebiyatı alanında eser veren yazarlarımız ilgiyle
okunmaktadır.

Resim

İslamiyet öncesi Türklerde, en eski resim örneklerine Göktürklerle ait kurganlarda rastlanılmıştır. Osmanlı İmparatorluğu'nda ise resim sanatı, ilk olarak Fatih Sultan Mehmet'in ünlü nakşaları toplayıp sarayın duvarına resim yaptırmaya başlamıştır. Batılı anlamda modern resim sanatının ortaya çıkması ve Osmanlı İmparatorluğu'nun sanat dalları arasında dâhil edilmesi, Tanzimat dönemi öncesinde gerçekleşmiştir. 18. ve 19. yüzyıl boyunca da sanatsal üretimler gerçekleş-

mişti. Bu dönemde, Osman Hamdi Bey, Şel gibi öncü isimler resim sanatında öne çıkmıştır.

Müzik

Türklerde müziğin başlangıcı MÖ 1600'lü yıllara dayanmaktadır. Türklerin ilk enstrümanı olarak değerlendirilen kopuz, tüm Türk sazlarının atası kabul edilmektedir. Telli olup mızraplı türleri dombra, dutar, setar, çögür iken yaylı olanları ise, kamança, kemençe, kemanedir. Vurmaları olanlar ise depki çalgılar adı ile bilinen derili, tahtalı, kemik gibi çeşitlerle birlikte bugünkü bendir, davul, tef, kaşık, zil, çalpara gibi enstrümanlardır ve nefesli olanlara ötkü adı verilmektedir.

Türklerin Anadolu'ya göçü ve İslamiyet'e geçmesiyle Türk müzik kültürü derinden etkilenmiştir. Zaman içerisinde Türk Halk Müziği, Klasik Türk Müziği, Sanat Müziği, Tasavvuf Müziği gibi formlar ortaya çıkmış ve Türk müziğinin çeşitlerini oluşturmuştur.

Bunun yanında, Cumhuriyet sonrası Batı müziği alanında müzik bölümlerinin ve konservatuvarların kurulması, çağdaş müzik alanında, klasik ve çok sesli müzik çalışmalarının başlamasına vesile olmuştur.

Türk Halk Müziği alanında Muzaffer Sarısozen, Sadi Yaver Ataman gibi derlemeciler, Klasik Türk Müziği alanında 17. yüzyılda Ali Ufki Bey, Cumhuriyet döneminde Hüseyin Saadettin Arel, Batı Müziği Alanında Türk Beşleri olarak bilinen Cemal Reşit Rey, Hasan Ferid Alnar, Ulvi Cemal Erkin, Ahmet Adnan Saygun ve Necil Kazım Akses, Türk müziğine büyük katkı sağlamışlardır.

Ülkemiz yakın zamanda, Hikmet Şimşek, Gürer Aykal, Rengim Gökmən ve Betin Güneş gibi ödüllü orkestra şeflerinin yanı sıra dünyaca ünlü müzisyenleri de yetiştirmiştir. Fazıl Say

(piyanist), İdil Biret (piyanist) ve Suna Kaçan uluslararası yarışmalarda ödül kazananülerden birkaçıdır. Popüler müziğin yanı sıra İlhan Erşahin ve Aydın Esen gibi caz muzikçiler de uluslararası tanınırlığa sahip sanatçılarımız bulunmaktadır. Ayrıca ülkemiz, pek çok sanatçıyı (The Rolling Stones, Led Zeppelin, Eric Clapton, Aretha Franklin, Ray Charles vb.) müzik dünyasına kazandıran müzik yapımcısı Ahmet Ertegün ve döneminin önde gelen opera sanatçılarından biri olan Leyla Gencer gibi önemli değerleri de yetiştirmiştir.

Ek-5 ^{tüözü}
zisyen-
Görsev,

Sinema

Fuat Uzkınay'ın Ayastefanos'taki Rus Anıtı'nın 14 Kasım 1914'te yıkılmasına ilişkin filmi, "çekilen ilk Türk filmi", Fuat Uzkınay da "İlk Türk Sinemacısı" olarak nitelendirilmektedir.

Türk sinemasında 1922 yılından 1949 yılına kadar sivil yapımevleri bazında yapılandırılan döneme "Özel Yapımevleri Dönemi" adı verilmektedir. Bu dönemde, tiyatral kökenli çalışmalarını sinemaya uyarlamasıyla tanınan Muhsin Ertugrul, Türk sinemasının duyen isimlerindendir. 1950'li yıllardan itibaren artan yapımlar, Türk sinemasının net bir kimliğe büründüğü yıllardır.

1970'li yıllarda televizyona artan ilgi, kitleleri sinemadan uzaklaştırmış; sinema salonları kapanmaya başlamış, sinema sektörü daralma sürecine girmiştir. 1980'lerden itibaren "yıldız sistemi" çökmüş, başrol odaklı filmlerden yönetmen odaklı filmlere bir dönüşüm gerçekleşmiştir. Türk sinema sektörü 90'lı yıllarda özel televizyonların art arda açılmasıyla birlikte sinema sayıları azalmaya başlamıştır.

2000'li yıllarda ise izleyici profili değişmiş, sinemacıların anlatımlarında belirgin değişiklikler olmuştur. Yapılan mevzuat düzenlemeleri neticesinde, film üretiminde ve seyirci

sayılarında önemli artış yaşanmıştır. 2002 yon olan izleyici sayısı 2019 yılında 59 milyon seyirci sayısındaki artışın yanı sıra Türk filmler Venedik ve Tokyo Film Festivali gibi dünyadan... etkinliklerinden ödüllerle dönmüştür.

Son yıllarda artan seyirci ve film sayısı, üretimdeki çeşitlilik ve uluslararası arenada kazanılan ödüllerle Türk sineması bir marka olma yolunda emin adımlarla yürümektedir.

Türk Dizileri

Günümüzde televizyon sektörünün içerisindeki en önemli yapımlar, ekrana gelen programların %40'ını oluşturan dizi-filmlerdir. Dizi-filmlerin yapım süreçleri ve bütçeleri sinema filmlerini yakalamış, ihracatı önemli boyutlara ulaşmıştır.

Türk dizileri, yurt dışında izlenme oranları göz önüne alınıldığından, kültürel diplomasi bağlamında ülkemiz için önemli bir yumuşak güç unsurudur. Türkiye'de her yıl onlarca dizi üretilmektedir ve dizilerimiz bugüne kadar 152 ülkeye ihrac edilmiştir. Başta Orta Doğu ve Balkan ülkeleri olmak üzere ABD'den Şili'ye, Çin'den Rusya'ya dünyanın dört bir yanına pazarlanan Türk dizilerinin yaklaşık 600 milyon izleyicisi olduğu öngörmektedir. Türk dizi ihracatı önemli seviyelere ulaşmış olup ülkemiz bu alanda dünyada ilk beş ülke arasında yer almaktadır.

Gümüş, Muhteşem Yüzyıl ve Binbir Gece, bugüne kadar en çok izlenen Türk dizileri olmuştur. Televizyon dünyasının en prestijli ödüllerden biri olan Uluslararası Emmy Ödülleri'nde Haluk Bilginer, 2019 yılında "Şahsiyet" adlı dizideki başrol oyunculuğuyla "En İyi Erkek Oyuncu" ödülünü kazanmıştır. 2017 yılında ise yine Uluslararası Emmy Ödülleri'nde "Kara Sevda" adlı dizi, "En İyi Uluslararası Dizi" ödülünün sahibi olmuştur.

Kıvanç Tatlıtuğ, Burak Özçivit, Fahriye Evcütün, Engin Akyürek ve Kerem Bürsin gibi lararası festival ve yarışmalarda ödülü la

Ek-5 yüküs-z uluslararası festival ve yarışmalarda ödülü la

Türk Mutfağı

Türk mutfağı, Anadolu'nun verimli topraklarında yetişen binlerce doğal ürünün toplanıp işlenerek tabaklarla buluşturulduğu sağlıklı, atıksız ve sürdürülebilir bir mutfaktır. Türk mutfağı gücünü, verimli topraklarda yetişmiş kaliteli tohumlardan elde edilen yerel malzemelerden alır. Geçmişe asırlara dayanan Türk Mutfağı sayısız medeniyetin günümüze süzülmüş lezzet mirasının en incelikli tatlarını taşır.

2021 yılı itibarıyla her yıl 21-27 Mayıs günleri arası gastronomi turizmi alanında ülkemizin sahip olduğu değerlerin yurt dışı tanıtımının daha etkin olması, ulusal ve uluslararası arenada ses getirebilmesi amacıyla "Türk Mutfağı Haftası" ilan edilmiştir. Türk Mutfağı Haftası her yıl belirlenen bir tema ile yurt dışı müşavirlikler ve temsilcilikler aracılığıyla tüm dünyada dikkat çeken düzeydeki tanıtım etkinlikleriyle kutlanacaktır.

Türk mutfak kültüründe özel ve önemli bir yeri olan, yabancıların da giderek daha çok ilgi gösterdiği "Türk Kahvaltısı"nın dünyada bir marka haline getirilebilmesi amacıyla Haziran ayının ilk Pazar gününde ülkemizde ve dış temsilciliklerimizde "Dünya Kahvaltı Günü" faaliyetleri düzenlenmektedir. Bu çerçevede, 2021 yılından başlayarak tüm dünyada Türk kahvaltısı etkinlikleri gerçekleştirilmekte olup Dünya Kahvaltı Günü'nün gelenekselleştirilmesi gayesiyle çalışmalar devam etmektedir.

Türk Kahve Kültürü ve Geleneğinin 5 Aralık 2013 tarihinde UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi'ne dahil edilmesi vesilesiyle, 5 Aralık tüm dünyada

“Dünya Türk Kahvesi Günü” olarak kutlanmasız günde, tüm dünyada Türk Kahve Kültürü hakkında bilgilendirici ve tanıtıcı etkinlikler düz

Dünya Miras Listesinde Türkiye

1972 yılında imzalanan Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme'ye ülkemiz 1983 yılında taraf olmuştur. Sözleşme kapsamında, uluslararası önem taşıyan ve bu nedenle takdire ve korunmaya değer doğal oluşumlara, anıtlara ve sitlere BM Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı (UNESCO) tarafından “Dünya Mirası” statüsü tanınmaktadır. Ülkemizde bu statünün tanındığı 19 alan bulunmaktadır:

- Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası (Sivas) 1985
- İstanbul'un Tarihi Alanları (İstanbul) 1985
- Göreme Millî Parkı ve Kapadokya (Nevşehir) 1985
- Hattuşa: Hitit Başkenti (Çorum) 1986
- Nemrut Dağı (Adıyaman) 1987
- Hierapolis-Pamukkale (Denizli) 1988
- Xanthos-Letoon (Antalya-Muğla) 1988
- Safranbolu Şehri (Karabük) 1994
- Troya Arkeolojik Alanı (Çanakkale) 1998
- Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi (Edirne) 2011
- Çatalhöyük Neolitik Alanı (Konya) 2012
- Bursa ve Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğunun Doğuşu (Bursa) 2014
- Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı (İzmir) 2014
- Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı (Diyarbakır) 2015

- Efes (İzmir) 2015
- Anı Arkeolojik Alanı (Kars) 2016
- Aphrodisias (Aydin) 2017
- Göbekli Tepe (Şanlıurfa) 2018
- Arslantepe Höyüğü (Malatya) 2021

Ek-5

Somut Olmayan Kültürel Miras

Somut Olmayan Kültürel Miras, UNESCO tarafından; “toplulukların, grupların ve kimi durumlarda bireylerin, kültürel miraslarının bir parçası olarak tanımladıkları uygulamalar, temsiller, anlatımlar, bilgiler, beceriler ve bunlara ilişkin araçlar, gereçler ve kültürel mekânlar” şeklinde tanımlanmaktadır.

UNESCO'nun 29 Eylül - 17 Ekim 2003 tarihleri arasında Paris'te toplanan 32. Genel Konferansı'nda, Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi kabul edilmiştir. Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi çalışmaları kapsamında; uluslararası listelere dosya hazırlık çalışmaları ile somut olmayan kültürel miras envanter çalışmaları yürütülmektedir.

Türkiye, 27 Mart 2006 tarihinde bu sözleşmeye resmen taraf olmuştur. 2006 yılında bu yana, listeye 21 somut olmayan kültürel miras ögemi kaydedilmiştir:

- Meddahlık / Arts of the Meddah, Public Storytellers (2008)
- Mevlevi Sema Töreni / Mevlevi Sema Ceremony (2008)
- Âşıklik Geleneği / Âşıklik (Minstrelsy) Tradition (2009)
- Nevruz (Çok ulusal) / Nevruz (Multinational 2009)
- Karagöz / Karagöz (2009)

- Geleneksel Sohbet Toplantıları / Traditional Meetings (2010)
- Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali / Kırkpınar Festival (2010)
- Alevi-Bektaşı Ritüeli Semah / Semah, Alevi-Bektaşı Ritual 2010)
- Tören Keşkeği Geleneği / Ceremonial Keşkek Tradition (2011)
- Mesir Macunu Festivali / Mesir Macunu Festival (2012)
- Türk Kahvesi Kültürü ve Geleneği / Turkish Coffee Culture and Tradition (2013)
- Ebru: Türk Kâğıt Süsleme Sanatı / Ebru: Turkish Art of Marbling (2014)
- Geleneksel Çini Ustalığı / Traditional Craftsmanship of Çini-Making (2016)
- İnce Ekmek Yapma ve Paylaşma Kültürü: Lavaş, Katırma, Jupka, Yufka (Çok uluslararası) / Flatbread Making and Sharing Culture: Lavash, Katyrma, Jupka, Yufka (Multinational 2016)
- Bahar Kutlaması: Hıdrellez (Çok uluslararası) / Spring Celebration: Hıdrellez (Multinational 2017)
- İslık Dili / Whistled Language (UNESCO Acil Koruma Gerektiren Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi) (2017)
- Dede Qorqud/Korkyt Ata/Dede Korkut Mirası: Destan Kültürü, Halk Masalları ve Müzik (Çok uluslararası) / Heritage of Dede Qorqud/ Korkyt Ata/ Dede Korkut, epic culture, folk tales and music (Multinational 2018)
- Geleneksel Türk Okçuluğu / Traditional Turkish Archery (2019)

- Geleneksel Zekâ ve Strateji Oyunu: Togyzqumalaq, Toguz Korgool (Çok İntelligence and Strategy Game: Multinational 2020) Togyzqumalaq, Toguz Korgool (Multinational 2020)
- Minyatür Sanatı (Çok uluslararası) / The Art of Miniature (Multinational 2020)
- Hüsn-i Hat: Türkiye'de İslam Sanatında Geleneksel Güzel Yazı / Hüsn-i Hat, Traditional Calligraphy in Islamic Art in Turkey (2021)

Ek-5 içürme
İnternational
çürme,
çürme,

Yaratıcı Şehirler Ağı

2004 yılında UNESCO Yürütmeye Kurulu'nun 170. Toplantısı'nda alınan karar doğrultusunda dünyanın farklı ülkelerinden 116 şehrin katılımıyla "Yaratıcı Şehirler Ağı" kurulmuştur. Ağ, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin şehirlerinin sosyal, ekonomik ve kültürel kalkınmalarına katkı sağlamayı hedeflemektedir. Söz konusu ağa üye olan şehirler, yerel yaratıcılık, tanıtım ve görünürlüklerini artırmayı hedeflemekte UNESCO'nun kültürel çeşitliliğin desteklenmesi doğrultusundaki görüşlerini paylaşmaktadır.

Programa katılım yedi farklı tema üzerinden olmaktadır. Bunlar; zanaat ve halk sanatları, tasarım, sinema, gastronomi, edebiyat, müzik ve görsel sanatlardır. Ülkemizden gastronomi, zanaat ve halk sanatları, tasarım ve müzik alanında yedi şehrimiz Yaratıcı Şehirler Ağı'nda yer almaktadır.

a. **Gastronomi**

Gaziantep (2015)

Hatay (2017)

Afyonkarahisar (2019)

b. Zanaat ve Halk Sanatları

Kütahya (2017)

Bursa (2021)

c. Tasarım

İstanbul (2017)

d. Müzik

Kırşehir (2019)

VATANDAŞ DİPLOMAT EL KİTABI

Türk Dış Politikasının Temel İlkeleri

VATANDAŞ DİPLOMATEL KİTABI

- Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk dış politika alanında ortaya koyduğu bir stratejik vizyon, "Yurtta Sulh, Cihanda Sulh" sözleriyle çizdiği hedef ve bu yönde izlediği kararlı politikalar, Türk dış politikasının temelini teşkil etmektedir.
- Türkiye, birbirini tamamlayan çok sayıda siyasi, ekonomik, insani ve kültürel iş birliği araçlarından istifade etmekte ve küresel ölçekte düşünen ancak dünyanın her köşesinde yerel düzeyde de etkinlik gösteren bir diplomasi uygulamaktadır.
- Türkiye, dış politika gündemindeki tüm konulara sorumluluk sahibi bir ülke olarak insan odaklı, vicdani ve ilkeli bir anlayışla yaklaşmaktadır.
- Türkiye, BM Güvenlik Konseyi'nde 2009-2010 döneminde görev yaparak küresel barış, istikrar ve güvenliğe yardımcı katkılarda bulunmuştur.
- Öte yandan, BM 75. Genel Kurulu Başkanlığı (2020-2021), BM Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı (UNESCO) 40. Genel Konferansı Başkanlığı (2019-2021), Kimyasal Silahların Yasaklanması Örgütü (KSYÖ-OPCW) Genel Direktörlüğü (2010-2018), NATO Genel Sekreter Yardımcılığı (2010-2013), AGİT Ukrayna Özel Gözlem Misyonu Başkanlığı (2019-2022) gibi kritik görevler de son dönemde ülkemizden temsilciler tarafından başarıyla üstlenilmiş ve uluslararası toplumun takdirini toplamıştır.

- Türkiye, dış politikasında ulusal i̇çerünlere alına almaya devam ederken aynı zamanda barış ile kapsayıcı ve insan odaklı uluslararası ekonomik ve sosyal kalkınmaya uygun koşulların oluşmasını hedeflemektedir.
- Bu çerçevede, ekonomik ve ticari diplomasi dış politikamızın temel odaklarından biri haline gelmiştir. Ülkemizin ekonomik menfaatleri, gerek üyesi olduğuımız OECD, Dünya Ticaret Örgütü, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü gibi bölgesel ve uluslararası platformlarda, gerekse diğer ülkelerle ikili ilişkilerimizde sıkı bir şekilde takip edilmektedir. Uluslararası iş birliklerinin çeşitlenerek daha karmaşık bir hale geldiği, belirsizliklerin arttığı, ekonomik ve siyasi güç dengelerinin hızlı bir biçimde değiştiği bir dönemde, proaktif ve vatandaşlarımızı önceleyen bir yaklaşımla, dünyanın her bir köşesinde vatandaşlarımızın, iş insanlarımızın ve bir bütün olarak ülkemizin ekonomik ve ticari çıkarları savunulmaya devam edilmektedir.
- Türkiye, bölgesi ve ötesinde kalıcı barış, istikrar ve refah ortamının tesisi için uluslararası sorunların barışçı çözüm yöntemlerinden biri olan arabuluculuk konusunda öncü rol oynamaktadır. Bu bağlamda Türkiye; BM, AGİT ve İslam İşbirliği Teşkilatı'nda arabuluculuk ile ilgili dostlar/temas gruplarının aynı zamanda eşbaşkanı olan tek ülkedir.

- Türkiye, bölgesel ve küresel sorunlara bilinciyle, çatışmaların önlenmesine, çansı felaketleri sonlandırmaya katkıda ciyla girişimlerde bulunmaktadır.
- Türkiye, geniş bir coğrafyada barışın tesisi ve istikrar ortamı sağlanması amacıyla çok sayıda adım atmıştır. (Bosna-Hersek, Sırbistan ve Hırvatistan'ın katılımıyla başlatılan iki ayrı Üçlü İşbirliği Süreci, Pakistan ile birlikte Afganistan'da barış ve güvenliğin tesisi için "Asya'nın Kalbi-İstanbul Süreci" ve Ukrayna ile Rusya Federasyonu arasındaki temaları kolaylaştırmaya yönelik adımlar)
- 255 diplomatik ve konsüler misyonuyla Türkiye, dünya çapında en büyük 5. temsil ağına sahip ülke konumundadır.

Girişimci ve İnsani Diplomasi

TÜRK

Birleşmiş Milletler (BM) Reformu

- Türkiye, BM'nin tüm dünya insanlarının ulusal niteliğini sürdürmesi gereği inancıyla, BM sisteminin daha iyi işlemesine yönelik atılan tüm adımları desteklemektedir.
- Türkiye, "Dünya Beşten Büyüktür" ilkesi çerçevesinde BM'nin daha demokratik, temsil düzeyi yüksek, hesap verebilir, şeffaf ve etkin bir hale getirilmesini savunmaktadır; bu çerçevede, BM Genel Kurulu'nun etkinliğinin artırılmasını ve BM Güvenlik Konseyi'nde yalnızca 5 ülkeye tanınan veto imtiyazının kaldırılmasını talep etmektedir.

İnsani Yardımlar

- Dil, din, ırk ayrimı yapmaksızın dünyanın her yerine insanı yardım ulaştıran Türkiye, 2021 yılı Küresel İnsani Yardım Raporu'na göre, gerçekleştirdiği 8,036 milyar ABD Doları tutarındaki insanı yardımla 2020 yılında dünyanın en büyük ikinci donör ülkesi olmuştur.
- Türkiye, her yıl gayrisafi millî gelirinin yaklaşık %1'ini insanı yardım için ayırarak, gayrisafi millî hasılasına oranla "dünyanın en cömert ülkesi" olmaya devam etmektedir.
- 2020 yılında açıklanan Birleşmiş Milletler İnsan Hakkları Konseyi Raporu'na göre Türkiye, topraklarında 3,6 milyon kayıtlı Suriyeli misafiri ve farklı uyruklardan 320.000 sığınmacıyı misafir etmektedir.

VATANDAŞ DİPLOMAT EL KİTABI

Kalkınma Yardımları

Ek-5

- Türkiye, insanı yardımların yanı sıra ülkelerin kalkınma süreçlerine destek olarak da çeşitli yardımlarda bulunmaktadır.
- Türkiye tarafından hiçbir karşılık beklenmeden yapılan bu yardımlar, Afrika'dan Balkanlar'a; Güney Amerika'dan Asya'ya kadar çok geniş bir coğrafayı kapsamaktadır.
- Türkiye, eğitimden sağlığa, ulaştırmadan turizme pek çok alanda binlerce proje ve faaliyete destek vererek dünya barışına katkı sunmaktadır.
- Türkiye, 2020 yılında, 18 ülkeye yaklaşık 8,8 milyar dolar kalkınma yardımını yapmıştır.
- Türkiye, OECD ülkeleri arasında gayri safi millî hasılasına oranla en fazla kalkınma yardımını yapan ikinci ülkedir.

Tıbbi Yardımlar

- Köklü bir diploması geleneğine ve insanı reflekslere sahip olan Türkiye, dünyanın karşı karşıya kaldığı Covid-19 pandemisine karşı tüm imkânlarını seferber etmiştir.
- Türkiye, "Dost kara günde belli olur" anlayışıyla ülkeler arasında ayrılmaksızın 2022 yılının ilk çeyreği itibarıyla 19 ülkeye 6,3 milyon doz aşısı yardımında bulunmuştur. Ayrıca, 2 yılda 161 ülkeye ve 12 uluslararası örgütte yaptığı tıbbi yardımlarla bu alanda dünyanın öncü ülkelerinden biri haline gelmiştir.

- Pandemi sürecinde 19 ülkeye 6,3 milyon ülke ise içinde yerliımız TURCO'yu toplam 4 milyon 870 bin doz aşısı hizmet etti.
- Pandemi süresince Türkiye, Cumhuriyet tarihimizin en kapsamlı tahliye operasyonunu gerçekleştirmiştir; 142 ülkeden 100.000'den fazla vatandaşımızın ülkemize getirilmesini sağlamıştır.

Uluslararası Terörizmle Mücadele

VATANDAŞ DİPLOMATEL KİTABI

- Türkiye, FETÖ/PDY silahlı terör örgütü lüç terör örgütü PKK/KCK'ya, aşırı sol DHKP-C'ye, El Kaide ve DEAŞ gibi dir terör örgütlerinden "17 Kasım" ve ASALA gidi teror örgütlerine kadar terörizmin farklı biçimleriyle yillardır mücadele etmektedir.
- Türkiye, Yabancı Terörist Savaşçılar (YTS) kaynaklı tehditlere karşı alınan önlemlerle birlikte küresel çalışmalara aktif katkı sağlamaktadır.
- Türkiye, YTS tehdidiyle mücadele kapsamında 21 Aralık 2017 tarihinde kabul edilen YTS'lere ilişkin Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 2396 sayılı karar tasarısına eş-sunucu olmuştur.
- Türkiye, ABD'yle birlikte Terörle Mücadele Küresel Forumu (TMKF) girişiminde bulunmuş ve söz konusu organa Eylül 2011-Nisan 2016 arasında eş başkanlık etmiştir.
- Türkiye, Eylül 2017'ye kadar, TMKF içerisinde AB ile birlikte Afrika Boynuzu Çalışma Grubu'nun eş başkanlığını yürütmüştür.
- Türkiye, "DEAŞ'a Karşı Küresel Koalisyon" içerisinde aktif bir üyedir ve koalisyonda yer alan YTS Çalışma Grubu'na eş başkanlık etmektedir. Ayrıca, DEAŞ'ın Suriye ve Irak'taki etki alanlarına darbe vuran terörle mücadele amaçlı askeri harekâtları yürütmüştür.
- Türkiye, yüzlerce vatandaşını DEAŞ saldıruları sonucu kaybetmiştir. Alınan etkin terörle mücadele tedbirleri sayesinde DEAŞ'ın ülkemizde büyük çaplı eylem gerçeklestirmesi önlemiştir.

- Türkiye'nin Suriye'de DEAŞ'a karşı çadıralı harekâtları aynı zamanda FETÖ'ye karşı büyük bir darbe teşkil etmektedir.
- İran, Suriye ve Irak'ta PKK/KCK terör örgütünün uzantısı konumunda olan örgütler mevcuttur. Bu örgütler, İran'da KODAR/PJAK, Irak'ta Tevgera Azadi, Suriye'de ise PYD/YPG olarak adlandırılmaktadır. Avrupa'da ise KCDK-E (Avrupa Demokratik Kürt Toplum Merkezi) ismi ile faaliyetler yürütmektedir.
- 15 Temmuz 2016 gecesi maruz kalınan ve Türk halkın demokrasisine kahramanca sahip çıkması suretiyle bertaraf edilen hain darbe girişimi, terörizmin daha önce tecrübe edilmemiş yeni bir yüzünü ortaya çıkarmıştır.
- 15 Temmuz darbe teşebbüsünün ardından, hain kalkışmanın faili olan FETÖ/PDY silahlı terör örgütüyle mücadele Türkiye'nin önceliklerinden birini oluşturmaktadır.
- Türkiye, FETÖ/PDY silahlı terör örgütü bağlantılı okulların, vakıf ve derneklerin kapatılması/devredilmesi, örgütle iltisaklı şahısların yurt dışında hareket alanını bulmalarının ve adaletten kaçmalarının engellenmesi için çaba sarf etmektedir.
- Çeşitli ülkeler ve uluslararası örgütler, FETÖ/PDY'yi terör örgütü olarak ilan etmişlerdir. Bu çerçevede; 19 Ekim 2016 tarihinde düzenlenen İİT Dışişleri Bakanları 43. Toplantısında FETÖ silahlı terör örgütü olarak

ilan edilmiş; benzer bir karar 1 Aralık Asya Parlementerler Asamblesi tarafından Ocak 2017 tarihinde ise İİT Parlament 12. Konferansında teyit edilmiştir. KKTC, 21 Temmuz 2016 tarihinde Bakanlar Kurulu Kararı ile FETÖ/PDY silahlı terör örgütünü “yasa dışı cemiyet” olarak ilan etmiştir. İlaveten, Pakistan Yüksek Mahkemesi, 28 Aralık 2018 tarihinde aldığı kararla, FETÖ’yu terör örgütü olarak tanımlamıştır. 2021 yılı Ekim ayında Sayın Cumhurbaşkanımızın Togo, Burkina Faso ve Liberya Devlet Başkanlarıyla yaptıkları Zirve sonrası yayınlanan dörtlü bildiride FETÖ/PDY'nin ismi terör örgütü olarak yer almıştır.

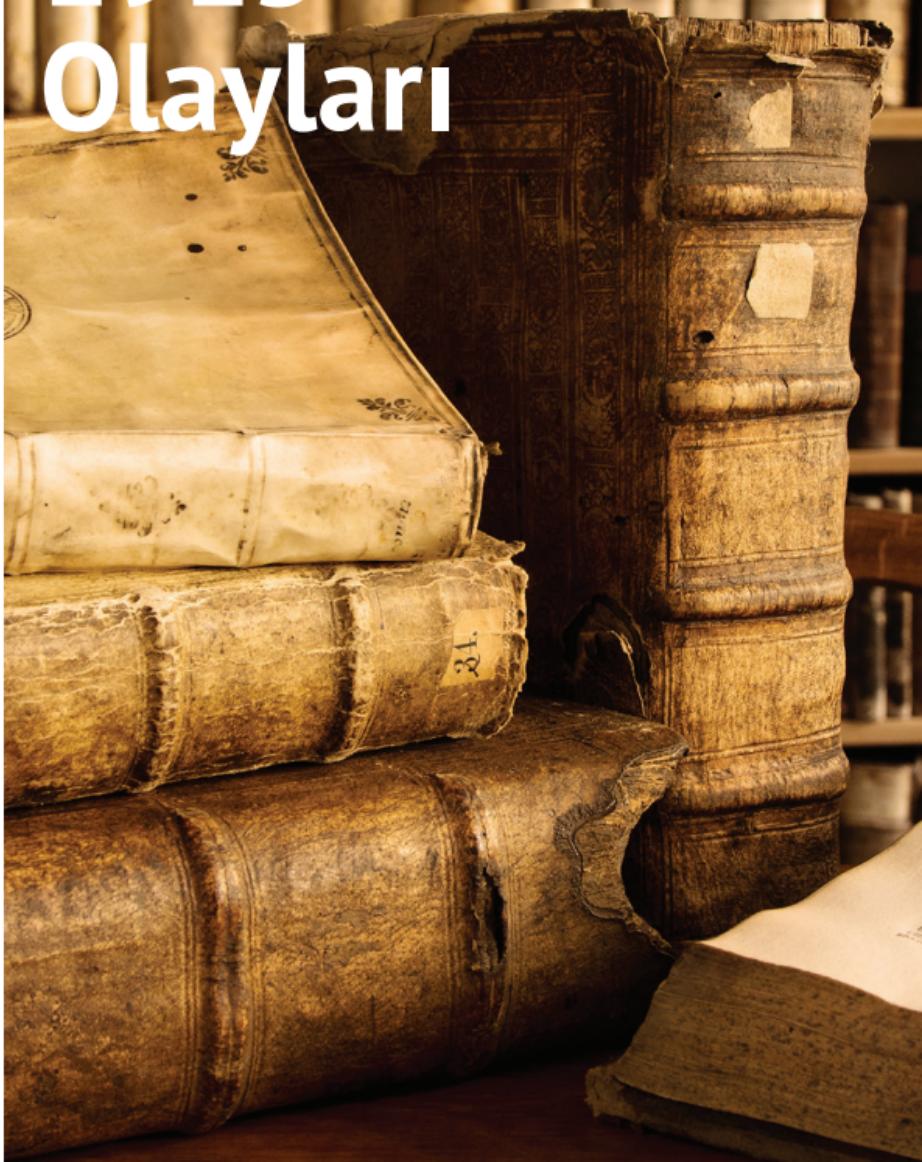
- Türkiye, OECD'nin küresel kara para aklama ve terörizmin finansmanıyla mücadele organı olan Mali Eylem Görev Gücünün (FATF) üyesidir. Türkiye, FATF tavsiyelerine tümüyle riayet etmek için terörizmin finansmanıyla mücadele konusunda mevzuatını ve uygulamalarını sürekli gözden geçirmektedir.
- Ülkemiz, terörle mücadelede uluslararası işbirliğinin güçlendirilmesine yönelik çalışmalar kapsamında, BM ve bölgesel kuruluşların kapasite geliştirme çabalarına katkıda bulunmanın yanı sıra talep eden ülkelerde ikili düzeyde kapasite geliştirme programları gerçekleştirmektedir.

42

1915 Olayları

Ek-5

V VATANDAŞ DIPLOMATİK KİTABI

- Türkler ve Ermeniler 800 yılı aşkın sene içinde yaşamışlardır. Osmanlı dörtlü toplumu, devlete bağlılığı nedeniyle ‘millet-i sadıka’ olarak nitelendirilmiştir. Osmanlı idaresinde Ermeniler bakan, paşa (general), büyüğelçi, vali, ticari temsilci gibi birçok önemli görevde getirilmiştir.
- Ancak 19.yüzyılda Balkanlarda ortaya çıkan ayrılıkçılık akımları, 1880'lerden itibaren Ermeni nüfusu içinde de bazı kesimleri etkilemiş, çeşitli Ermeni komiteleri kurulmaya başlanmıştır. Komitacıların ortak hedefi Osmanlı topraklarında Ermenilerin yaşadığı bölgeleri içeren, siyasi ve etnik olarak homojen bir Ermeni devleti kurulması olmuştur. Bu komitelerin kıskırtması ve dış destekle ilk büyük Ermeni isyanı 1896'da Van'da çıkmıştır.
- Ayrılıkçı Ermeniler, Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasını ve Osmanlı Devleti'nin İtilaf Devletleriyle savaşa girmesini fırsat bilerek isyan etmiş, işgalci Rus Ordusu ve diğer yabancı düşman kuvvetlerle iş birliği yapmış, Türkler ve Müslümanlara yönelik katliamlar gerçekleştirmiş, Osmanlı Ordusuna saldırıp ikmal yollarını kesmişlerdir.
- Ermeni çetelerinin 15 Nisan 1915 tarihinde ikinci Van isyanını çıkarması ve Rus saldırıyla karşı karşıya kalan Osmanlı Devleti'ni içерiden vurmaya başlaması üzerine, Hükümet Ermeni Patrişini, mebuslarını ve

Ermeni toplumunun onde gelen saldırırlara devam edilmesi halinde alacağını bildirmiştir.

Ancak bu emleri

- Ancak bu uyaridan sonuç alınamayınca, Osmanlı Hükümeti 24 Nisan 1915'te Ermeni Komitelerini kapatmış, bazı komitacıları devlet aleyhine faaliyette bulunmaktan tutuklamıştır. Her sene sözde soykırımı anma etkinliklerinin tarihi olan 24 Nisan esasında isyan ve silahlı saldırılarından sorumlu Ermeni komitacıların tutuklandığı tarihtir.
- Osmanlı Hükümeti bu büyük tehdit karşısında, 27 Mayıs 1915 tarihinde aynı durumdaki herhangi bir ülkenin tereddüt etmeden alacağı meşru bir savunma tedbirine başvurmuş, savaş bölgesinde ya da yakınındaki stratejik bölgelerde ikamet eden Ermeni nüfusun, işgalci Rus ordusuna yakın hatlardan uzaklaştırılarak, İmparatorluğun güney vilayetlerine sevk edilmelerini öngören bir yasa kabul etmiştir (Sevk ve İşkan Kanunu). Tehcir, ülke toprakları içinde bir yer değiştirme (re-location) olup ülke dışına sevk etme (deportation) söz konusu değildir.
- Osmanlı Hükümeti yerleri değiştirilen Ermenilerin korunması ve iaşelerinin sağlanması için yoğun gayret göstermiş, buna karşılık savaş, iç çatışmalar, salgın hastalıklar ve açlık gibi günün ağır koşullarında insanı kayıplar yaşanmasına mani olamamıştır. Ancak, yalnızca Ermeniler değil, İmparatorluğu oluşturan bütün halkların Birinci Dünya Savaşı'na giden dönemde ortaya

çikan millîyetçilik akımları ve bizzat sa
yıkımdan etkilendiği unutulmamalıdır
5 milyondan fazla Müslüman katlediln
Kafkaslar'daki yurtlarından sürülmüşlerdir.

- 1915 olaylarından neredeyse yarım asır sonra, geçmişin acılarından türetilen yeni bir tarih yazımı hareketi başlamıştır. Yaşanılanları sadece Ermenilerin gözünden anlatmaya ve dünya kamuoyunda popülerleştirilmeye yönelik bu kampanya, radikalizmi körklemiş, terör ve şiddet eylemlerine neden olmuştur. ASALA (Ermenistan'ın Kurtuluşu için Ermeni Gizli Örgütü), JCAG (Ermeni Soykırımı Adalet Komandoları) ve ARA (Ermeni Devrimci Ordusu) gibi Ermeni terör örgütlerince gerçekleştirilen saldırılarda, 58'i Türk vatandaşı olmak üzere (31'i diplomat ve aile mensubu) 77 kişi gaddarca katledilmiştir.
- Ermeni radikaller, 1915 olaylarını, tarihsel arka planını ve olguları bir yana bırakarak, hukukî boyutu ise tamamen göz ardı ederek, "soykırım" olarak tanımlamaktadır. Oysa, 1915 olaylarının ne şekilde tanımlanacağına dair siyasi veya akademik bir oydaşmadan bahsedilemez. Mesele, meşru bir tartışma konusudur.
- Türkiye, tartışmalı tarihsel konuların ne şekilde tanımlanacağı hususunun siyasetin değil tarih bilimi ve uluslararası hukukun yetki alanında olduğu görüşündedir. Osmanlı İmparatorluğu'nun son yılları tüm İmparatorluk halkı için trajik bir dönem olmuştur. Türkler, Ermeniler ve diğer topluluklar büyük açılar

yaşamışlardır. Türkiye, Ermenilerin ardi etmemekte ancak 1915'te ya bir tarafın diğer tarafa uyguladığı t çarptılmasına karşı çıkmaktadır.

Ek-5
arı göz
ayların
olarak

- Bu dönemin tüm yönleriyle anlaşılması, hayatını kaybeden çok sayıdaki insanın hatirasına gereken saygının gösterilmesi, tarihin seçici olmayan ve nesnel biçimde hatırlanması ve anlatılması insani ve vicdani bir görevdir. Bu çerçevede, Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan 2005 yılında "Ortak Tarih Komisyonu" kurulması çağrısında bulunmuştur. Halen masada bulunan bu teklife Ermeni tarafı karşılık vermemiştir.
- Türkiye ile Ermenistan arasındaki normalleşme süreci devam etmektedir. Tarihi ve hukuki açıdan mesnetsiz soykırım iddialarının siyasi saiklerle ileri sürülmesi, normalleşme yönündeki çabaları zayıflatmaktan başka bir amaca hizmet etmemektedir.
- Türkler ve Ermeniler, ortak geçmişlerindeki zorlu dönemleri unutmaksızın tarihi dostluklarını yeniden inşa etmek için çalışmalıdır.

- Soykırım uluslararası hukukta açıkçı vahim bir suçtur, herhangi bir vahşet olayını kabaca nitelendirmekte kullanılabilecek, jenerik bir kelime değildir.
- Bu suçun uluslararası hukukta ilk kez tanımlandığı 1948 tarihli Soykırım Suçunun Önlenmesine ve Ceza Landırılmasına Dair Sözleşmeye göre, soykırım suçunun işlenip işlenmediği ancak yetkili mahkeme kara riyla tespit edilebilir.
- Sadece Holokost, Ruanda, Srebrenitsa ve Kamboçya soykırımları yetkili mahkemelerin kararlarıyla tespit edilmiştir.
- 1915 olayları hakkında ise böyle bir yetkili mahkeme kararı mevcut değildir. Oysa, bir hadisenin soykırım olup olmadığına ancak yetkili mahkemeler karar verebilmektedir. Bazı ülkelerin parlamentolarında aldığı çeşitli kararların veya siyasilere yapılan açıklamaların herhangi bir hukuki değeri ve geçerliliği yoktur.
- Nitekim, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin konuya ilişkin kararları da (Perinçek ve Mercan) Holokost'tan farklı olarak 1915 olaylarının meşru bir tartışma konusu olduğunu teyit etmektedir. Bu çerçevede, bazı Avrupa ülkelerinde soykırım iddialarını savunan grupların baskılarıyla hazırlanan inkarcılık tasarıları söz konusu AİHM içtihadı çerçevesinde iptal edilmiştir.

- Sözleşmeye göre soykırım; belirli etnik, ırksal veya dinî kimlikleri nedan tamamen ortadan kaldırmak ai takımı fiillerden oluşmaktadır.
- Soykırım suçunun diğer suçlardan ayrılmamasını sağlayan en belirleyici özellik, failde bulunması gereken “yok etme özel kasti”dır (dolus specialis). 1915 olayları bağlamında ise Osmanlı Devleti'nin “imha etme” kastıyla tehcir kararı aldığı gösteren herhangi bir kanıt bulunmamaktadır.
- Aksine, Osmanlı Devleti'nin sevke tabi tutulan Ermenilerin güvenliğinin sağlanması için gerekli önlemleri aldığı ve bu talimatlara uymayan kişileri Divan-ı Harpe' sevk ederek idam dâhil çeşitli hapis cezalarına çarptırdığı arşiv belgeleriyle sabittir.
- Ayrıca, tehcir sırasında ve sonrasında 1917 yılında Osmanlı bürokrasisinde 522 Ermeni kökenli Osmanlı vatandaşının çalışiyor olması, esasen 1915 tarihinde uygulamaya konulan Sevk ve İskân Kanunu'nun herhangi bir etnik/dinî/ırksal veya ulusal grubu hedef alan ideolojik saiklerle değil devletin güvenlik ihtiyaçları çerçevesinde alınmış meşru bir önlem olduğunu ortaya koymaktadır.
- Osmanlı Ermenilerinin tamamının sevke tabi tutulması, tehcirin önlem amaçlı bir uygulama olduğunu gösteren önemli bir faktördür. Öncelikle yer değiştirme uygulaması, Osmanlı Devleti'nin sadece isyan çıka-

Ek-5 ulusal, nen ya
ien bir

rılan Doğu Vilayetlerinde gerçekleştirir
yetlerindeki Ermeni nüfus ile İstanbul |
dışında bırakılmıştır.

V VATANDAŞ DİPLOMAT EL KİTABI

Kıbrıs Meselesi

▼
▼
▼
▼
▼
▼
▼
▼

VATANDAŞ DİPLOMATEL KİTABI

- Kıbrıs Sorunu, Kıbrıslı Rumların K 1959'da imzalanan Londra ve Zürih An kiben 1960'ta kurulan ortaklık devletinden dışlamak suretiyle, Ada'da birlikte yaşama ve Ada'yı birlikte yönetme mutabakatını terk ederek yönetimi tek taraflı olarak ele geçirmeye çalışması ile baş göstermiştir. Kıbrıs Rum tarafının ENOSİS (Yunanistan ile birleşen) ideolojisinin bir parçası olarak, 1963 yılında gerçekleşen Kanlı Noel katliamı da dâhil olmak üzere, özellikle EOKA terör örgütü, adada yüzlerce yıldır yaşayan Kıbrıs Türklerine karşı pek çok terör eylemi ve katliam düzenlemiştir. Kıbrıs Türk tarafı ve Türkiye ise Kıbrıs Türklerinin eşit ortak olarak haklarını kullanamamasına neden olan bu yasadışı ve gayrimeşru durumu hiçbir zaman kabul etmemiştir.
- Yaklaşık 11 yıl süren terör ve şiddetin ardından 15 Temmuz 1974 tarihinde Yunan Cuntasının desteğiyle EOKA lideri Nikos Sampson, adayı Yunanistan'a bağlamak amacıyla Makarios'a karşı bir darbe gerçekleştirmek iktidarı kısa süreyle ele geçirmiştir. Buna karşılık Türkiye, 1960 Garanti Antlaşması çerçevesinde, önce İngiltere'ye ortak müdafale teklifinde bulunmuştur. İngiltere'nin olumsuz cevap vermesi üzerine Ada'daki Türklerin güvenliğini de dikkate alarak Türkiye, 20 Temmuz 1974 günü Kıbrıs Barış Harekâti'ni başlatmıştır. Barış Harekâti ile Türkiye, yalnızca ENOSİS'i önleyerek Türk halkın varlığını güvence altına almamış,

aynı zamanda Türklerin yanında saldırgan tutum izleyen EOKA'nın vererek tüm Ada için huzur ortam Hârekatı Yunanistan'daki cunta rejiminin yıkılarak ülkeye demokrasinin getirilmesine de vesile olmuştur.

Ek-5ırşı da
te son
r. Barış

- 1977-79 Doruk Anlaşmalarıyla gündeme gelen iki bölgeli, iki toplumlu federal çözüm modeline yönelik müzakerelerin sonuç vermemesi üzerine, Kıbrıs Türk tarafı, kendi kaderini tayin hakkına dayanarak 15 Kasım 1983 günü Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni (KKTC) ilan etmiştir.
- Adadaki ihtilafın çözümü için yapılan en kapsamlı girişimlerden biri federal bir devlet kurulmasını öngören, temelleri 1999 yılında atılan Annan Planıdır. Müzakereler neticesinde nihai hale getirilen çözüm planı 24 Nisan 2004 tarihinde KKTC'de ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nde (GKRY) eş zamanlı referandumlarla iki halkın onayına sunulmuştur. Kıbrıslı Rumların %75.83'ü plan için "Hayır" oyu verirken, Kıbrıs Türkleri planın kendileri için getireceği pek çok zorluğa rağmen %64.91 çoğunlukla plana "Evet" demiştir. Kıbrıs Rum tarafının planı reddetmesi karşısında BM ve AB dâhil tüm uluslararası camianın desteklediği bu kapsamlı çözüm planı geçersiz hale gelmiştir.
- Annan Planı sonrasında sürekte de, millî davamız Kıbrıs meselesinin, Kıbrıs Türk halkın Ada'nın aslî unsuru ve ortak sahibi olmasından kaynaklanan hak ve çıkarlarını koruyan, güvenlik endişelerini karşıla-

yan bir çözüme kavuşturulması yönün kararlılıkla sürdürülülmüştür. Ancak, 20 arasında aralıklarla devam eden Kıl Temmuz 2017'de Kıbrıs Rum tarafının uzlaşmaz tutumu ve siyasi gücü paylaşmamakta ısrar etmesi üzerine sonuçsuz bir şekilde sona ermiştir.

- Son olarak, 2021 Nisan yılında KKTC Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, BM himayesinde düzenlenen Kıbrıs Türk ve Rum liderlerle birlikte, garanti ülkeler Türkiye, Yunanistan ve İngiltere'nin de katıldığı gayriresmi toplantıda öncelikle Kıbrıs Türk halkının egemen eşitliğinin ve eşit uluslararası statüsünün tescil edilmesine; ardından Ada'daki iki devletin aralarında tesis edecekleri iş birliği ilişkisine dair müzakerelerin başlamasına yönelik yazılı bir öneri sunmuştur.
- Türkiye Cumhuriyeti, Ada'da bugün iki ayrı halk ve iki ayrı devlet bulunduğu gerçeğinden hareketle KKTC Cumhurbaşkanı Tatar'ın sunduğu önerİYE tam destek vermektedir, öncelikle Kıbrıs Türk halkının 1963'te gasp edilmiş, doğuştan var olan mütkesep egemen eşitliği ve eşit uluslararası statüsünün tescil edilmesi, ardından Ada'daki iki "eşit devlet" arasında kapsamlı ve sürdürülebilir bir iş birliği tesisi için sonuç odaklı müzakerelere başlanması yönündeki yapıçı tutumunu korumaktadır.
- Türkiye Cumhuriyeti, geçmişte olduğu gibi bugün de Kıbrıs Türk halkına uygulanan insanlık dışı izolasyon ve kısıtlamalara son verilmesine yönelik çabalarını kesintisiz olarak sürdürmektedir.

Türkiye'nin Doğu Akdeniz ve Ege'deki Hakları

VATANDAŞ DİPLOMATEL KİTABI

- Türkiye, Doğu Akdeniz'deki deniz alanlarıarası hukuktan kaynaklanan meşru tılsıma sahiptir.
- Uluslararası hukuka göre adaların, deniz yetki alanı yaratma hakkı (entitlement) ile deniz yetki alanlarının sınırlandırılması (delimitation) aynı şey değildir. Uluslararası Adalet Divanı, üçüncü ülkeler arasında yaşanan benzer uyuşmazlıklarda, hakkaniyete uygun sınırlandırmayı bozucu nitelikteki adaların ancak sınırlı yetki alanı yaratabileceği veya kara suları ötesinde kıta sahanlığı ya da münhasır ekonomik bölgeye sahip olamayacağı yönünde kararlar vermiştir.
- Yunanistan'ın Türkiye kıyılarına 2 kilometre mesafede, Yunan ana karasına 580 kilometre uzaklıkta bulunan, yaklaşık 10 km^2 büyüklüğündeki Meis Adası için $40 \text{ bin } \text{km}^2$ deniz yetki alanı talebi, uluslararası hukuka aykırı olmasının yanında hakkaniyete de aykırıdır.
- 1923 Lozan Barış Antlaşması, 1947 Paris Barış Antlaşması ve konuya dair diğer uluslararası belgelerle Doğu Ege Adaları gayri askeri statüye alınmıştır. Ancak Yunanistan, 1950'li yıllarda itibaren bu adaların gayri askeri statüsüne aykırı hareket etmekte; resmi açıklamalar ile bu durumu kabul etmektedir.
- Bir ülkenin hava sahası karasularıyla örtüşmelidir ve karasularının ötesine geçen hava sahası uygulaması uluslararası hukuka aykırıdır. Yunanistan'ın karasuları 6 deniz mili genişliğinde olmasına rağmen hava sahası genişliği 10 mildir. Dolayısıyla, Yunanistan'ın

karasularını 4 deniz mili aşan hul uygulaması ve buna dayanarak Tİ hava sahası ihlali suçlamaları huk yanmamaktadır.

Ek-5 sahası
helttiği
le da-

- Ege ve Akdeniz gibi kendine has coğrafi özellikleri olan denizlerde, karasularının genişliğinin artırılması ve deniz yetki alanlarının sınırlandırılması ilgili diğer kıyı devletlerinin haklarını ihlal etmemelidir. Deniz alanlarının kesiştiği ya da bir noktada birleştiği yerlerdeki yakın ya da karşıt konumlar arasında bulunan deniz alanları sınırlarının anlaşmayla ve hakkaniyet ilkesi çerçevesinde belirlenmesi gerekliliği uluslararası hukukun temel bir kuralıdır.
- Doğu Akdeniz'de kendi haklarımıza ve Kıbrıs Türklerinin haklarını korumak için sergilediğimiz kararlı duruşa karşı AB'nin ve bazı üçüncü ülkelerin takındığı önyargılı tutum, bölgenin istikrar ve huzuruna katkı sağlamamaktadır.
- Türkiye, Ege ve Doğu Akdeniz'deki uyuşmazlıkların çözümünde hakkaniyet, diyalog ve iş birliğini esas almakta, uluslararası hukuk temelinden ayrılmamaktadır.
- Türkiye, Doğu Akdeniz'de deniz yetki alanlarının adil ve barışçıl şekilde sınırlandırılmasını temin etmek için Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) hariç tüm taraflarla diyaloga hazırlıdır. GKRY ile görüşülmesi ise ancak Kıbrıs Sorunu çözüldükten sonra mümkündür.
- Türkiye'nin Akdeniz'deki sismik araştırma ve sondaj faaliyetleri, uluslararası hukuka uygun olarak, Türkiye'nin meşru hak ve menfaatleri çerçevesinde icra edilmektedir.

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

v v

- Türkiye, BM Deniz Hukuku Sözleşme itiraz ettiği hükümlere çekince koyma bir mekanizma bulunmadığı için sözle mamiştir.
- Yunanistan adalarla ilgili iddialarını BMDHS'nin adaların deniz yetki alanlarına ilişkin 121. maddesine dayandırmaktadır. Söz konusu madde hükümleri, Türkiye'yi bağlamamaktadır. Türkiye, BMDHS'de kabul etmediği maddelere daimî itirazçı devlet konumundadır.
- Türkiye Ege ve Doğu Akdeniz'de yaşadığı uyuşmazlıkların çözümünde uluslararası hukuk, hakkaniyet, diyalog ve iş birliğini esas almaktadır.

İnsan Hakları ve Demokrasi

VATANDAŞ DİPLOMATEL KİTABI

- İnsan haklarına geniş bir açıdan yaklaşat ki Devlet Yaşasın!” düsturunu şiar e san onuruna saygıyı dış politika önceliklerinden kıalan Türkiye, demokrasinin ve hukukun üstünlüğünün güçlen- dirilmesi ile temel hak ve özgürlükler saygının tam olarak sağlanması konularında birçok reformu hayata geçirmiştir.
- Türkiye, BM İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ni onay- lamiş, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile BM temel insan hakları sözleşmelerinin hemen hepsine taraf olmuştür. Bunlar arasında medenî, siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel haklara ilişkin; çocuk, kadın, engelli ve göçmen işçilerin haklarına ilişkin ve ırk ayrımcılı- ğı, işkence ve kötü muameleye karşı sözleşmeler yer almaktadır.
- Anayasanın 90. maddesine göre; “Usulüne göre yürüt- lüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklerle ilişkin mil- letlerarası anlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklar- larda milletlerarası anlaşma hükümleri esas alınır.”
- Türkiye, 1985'te Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'ne (CEDAW) taraf olmuştur.
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadı başta olmak üzere, AGİT belgeleri ve AB müktesebatiyla uyum sağ- lamak amacıyla düşünce ve ifade özgürlüğü, dernek kurma ve toplanma hürriyeti, din özgürlüğü, yargının

işleyisi, sivil-asker ilişkileri, ekonomik haklar gibi alanlarda mevzuatı güçlendirme ve sıklıklar yapılmıştır.

Ek-5 kültürü-
değişimi

- Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru imkânının getirilmesi, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu ile Kamu Denetçiliği (ombudsmanlık) gibi kurumların kurulması da bu kapsamda yapılan değişikliklerdendir.
- 2002 yılının başında yeni Medeni Kanun'un ve Eylül 2004'te ise yeni Türk Ceza Kanunu'nun kabul edilmesi yasal reformların önemli aşamalarını oluşturmaktadır.
- Türkiye, Kasım 2003'te ölüm cezasının kaldırılmasına ilişkin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne Ek 6 Numaralı Protokol'ü onaylamıştır. Ölüm cezasını her koşulda kaldırın 13 Numaralı Protokolün onay işlemleri de Şubat 2006'da tamamlanmış ve anılan Protokol ülkemiz açısından yürürlüğe girmiştir.
- Mayıs 2008'de yürürlüğe giren "Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"la düşünce ve ifade özgürlüğü alanında ilerleme kaydedilmiştir.
- 12 Eylül 2010 tarihinde yapılan referandumla kabul edilen Anayasa değişikliği paketinde yer alan düzenlemeler sayesinde birçok alanda temel hak ve özgürlükler genişletilmiş ve anayasal sistemimiz uluslararası yükümlülüklerimize uygun hale getirilmiştir.
- Türkiye, insan hakları olgusunu demokratik bir meşruyet temelinde gerçekleştirmek amacıyla 2019 yılında Avrupa Konseyi ve AB standart ve normlarını da dikkate almaktadır.

te alarak “Yeni Yargı Reformu Stratejisi” Stratejide öngörülen değişiklikler, ya yasalaştırılmıştır. Bu paketler sayesinde gü güçlendirilmiş; hak arama yolları genişletilmiş; soruşturma evresinde tutuklama süresi sınırlanmış ve seri muhakeme, basit yargılama, e-duruşma gibi yeni, sade ve hızlandırıcı usuller ihdas edilmiştir.

- 2021 yılında “Özgür Birey, Güçlü Toplum; Daha Demokratik Bir Türkiye” vizyonuyla İnsan Hakları Eylem Planı hazırlanmıştır. Avrupa Konseyi ve AB temsilcilerinin görüşleri de alınarak hazırlanan Eylem Planı'nın çıkış noktası, insanın maddi ve manevi varlığı ile onur ve saygınlığını devletin bütün kurum ve kuruluşlarıyla tüm işlem ve eylemlerinde koruma yükümlülüğüdür.
- Batılı ülkelerde seçimlere katılım oranları oldukça düşük seviyelerde kalırken Türkiye, %80'i aşan geniş katılım oranıyla demokratik olgunluğunu sandığa yansıtmaktadır.
- Yargının yürütme sırasında tam bağımsız olduğu bir hukuk sistemine sahip olan Türkiye, yargı bağımsızlığı olan örnek ülkeler arasında yer almaktadır.

15 Temmuz Darbe Girişimi

VATANDAŞ DİPLOMATEL KİTABI

- Türkiye, 15 Temmuz 2016 tarihinde orijinal stratejik kurumlarına sızmış olan FETÖ'ye terör örgütü tarafından, demokratik meşru hükümete ve anayasal düzene karşı başlatılan hain bir darbe girişimine maruz kalmıştır.
- Doğrudan Türk halkın seçtiği Cumhurbaşkanını ve hükümeti değiştirmeyi, demokrasi ve hukukun üstünlüğünü yok etmeyi hedefleyen darbe girişimi, başta "yaşam hakkı" olmak üzere Türk vatandaşlarının temel hak ve özgürlüklerini ihlal etmiştir.
- FETÖ/PDY, elebaşı Fethullah Gülen'in direktifleri ile bir araya gelen fanatik insanların oluşturduğu silahlı bir terör örgütüdür.
- FETÖ/PDY silahlı terör örgütünün eğitimden medyaya, ekonomik faaliyetlerden devlet içine sızmaya uzanan geniş bir çerçevede uluslararası faaliyetleri vardır.
- FETÖ/PDY silahlı terör örgütünün amacı, Türkiye Cumhuriyeti'nin tüm anayasal kurumlarını ele geçirmek ve ele geçirme süreci tamamlandıktan sonra bir zümre eliyle ülkedeki ekonomik, toplumsal ve siyasal gücü yönetmektir. Örgütün nihai hedefi ise sadece Türkiye'yi yönetmek değil, Dünya'yı yöneten küresel bir güç olmaktır.
- FETÖ/PDY silahlı terör örgütü, uluslararası arenada sözde "İlimli İslam" modelinin temsilciliğini yaptığına savunsa da örgüt, ciddi insan hakları ihlallerine dâhil

olmuş ve şiddet kullanmaktan çekinmeden faaliyet gösterdiği ülkelerde örgütlenme açılmıştır.

Ek-5rgütün çok so-

- Darbe girişimi esnasında Türkiye Büyük Millet Meclisi başta olmak üzere, ülkemizin demokratik kurum ve kuruluşlarına saldırular gerçekleştirilmiştir. Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın çağrısıyla on binlerce silahsız, sivil göstericinin direnişi ve güvenlik güçlerinin mücadele sonucunda darbe girişimi kısa sürede püskürtülmüştür.
- Türk Milletinin, demokrasinin önüne çıkan engel karşısında sergilediği duruş ve yaptığı fedakârlık tüm dünyaya örnek olmuştur.
- Türk siyasal tarihine geçen bu direnişte 252 vatandaşımız şehit, 2735 vatandaşımız gazi olmuştur.
- Hayatını kaybeden vatandaşlarımızı anmak için "15 Temmuz Demokrasi Zaferi ve Şehitlerimizi Anma Günü" ilan edilmiştir.
- Türkiye, yaşanan bu zorlu süreci hukuk devleti, demokrasi, insan hakları ve adalet ilkelerine sıkı sıkıya bağlı kalarak yürütmüştür.

#vatandaşdiplomat

Bunları Biliyor muydunuz?

- İstanbul, iki kıtada toprağı olan tek metropolidür ve nüfusu 131 ülkenin nüfusundan daha fazladır.
- İstanbul, dünyada 2 farklı imparatorluğa başkentlik yapmış tek şehirdir. (Doğu Roma İmparatorluğu ve Osmanlı İmparatorluğu)
- Dünya Turizm Örgütü'nün Mart 2022'de açıkladığı verilere göre, Türkiye, 2021 yılında ağırladığı 29,9 milyon turistle dünyada 4. sırada yer almıştır.
- İnsanlık tarihinin en önemli miraslarından biri olan ve 12 bin yıllık geçmişiyle "Tarihin Sıfır Noktası" olarak nitelendirilen Göbeklitepe ve insanlığın ilk yerleşimlerinden biri olan Çatalhöyük, Türkiye'de bulunmaktadır.
- Hititler, Anadolu'da kurulan ilk imparatorluktur. Tarihin bilinen ilk yazılı antlaşması olan Kadeş Barış Antlaşması, Hititler ile Mısırlılar arasında imzalanmıştır. Kadeş Barış Antlaşması'nın orijinali İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde bulunmaktadır.
- Türkiye'nin UNESCO Dünya Miras Listesi'nde 19 adet ve UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesinde 84 adet varlığı bulunmaktadır.

- Türkiye, 1934 yılında kadınlara seçr tanıyarak bu alanda Avrupa'nın önde biri olmuştur.
- Türkiye'nin ilk kadın pilotu olan Sabiha Gökçen, aynı zamanda dünyanın ilk kadın savaş pilotudur.
- Dünyanın 7 harikasından ikisi Türkiye'dedir. (Artemis Tapınağı/Efes ve Halikarnas Mozolesi/Bodrum)
- Turkuaz kelimesi, Türkiye'nin Akdeniz sahillerinin renginden esinlenilerek türetilmiştir.
- Günümüzde Noel Baba adıyla bilinen Hristiyan din büyüğü Saint Nicholas, Antalya'nın Patara antik kentinde dünyaya gelmiş, Demre ilçesinde antik Myra kentinde Piskoposluk yapmıştır.
- Her yıl dünyanın dört bir yanından milyonlarca turist tarafından ziyaret edilen Meryem Ana'nın ölmeden önce yaşadığı son yer olarak bilinen Meryem Ana Evi, İzmir'in ilçesi Selçuk'ta bulunmaktadır.
- Hristiyan inancının temelleri, "Kapadokya Babaları" olarak anılan Basil, kardeşi Gregory ve Nazianzuslu Gregory tarafından Kapadokya'da, Aziz Paul, Pierre ve Nicolas tarafından Anadolu'nun güneyinden geçen yollar üzerinde atılmıştır.
- Büyük sanatçı ve bilim adamı Leonardo da Vinci, 1502'de dönemin Osmanlı Sultanı II. Bayezid'in talebi

üzerine İstanbul'da Haliç'in iki yakasır
layacak bir proje tasarlamıştır.

Ek-5^{ağ-}

69

- Roma İmparatorluğu'nun baskısından ~~nayansız turizm~~ nayansız turizm turistler Anadolu'ya gelmiş ve Kapadokya bölgесine sığınmışlardır.
- Hristiyanlık inancında önemli olarak görülen Yedi Kilise (Efes, İzmir, Bergama, Salihli, Alaşehir, Denizli ve Akhisar) Türkiye sınırları içinde yer almaktadır.
- Coğrafi konum açısından orta kuşakta yer alan ve yer şekilleri açısından çeşitlilik gösteren Türkiye'de 4 mevsim yaşanmakta ve bu nedenle aynı anda hem kış hem de yaz turizminden faydalılabilmektedir.
- Türkiye üç tarafı denizlerle çevrili yaklaşık 8000 km sahil şeridi olan bir yarımadada üzerinde bulunur, aynı zamanda 130'dan fazla zirve ile oldukça dağlık bir coğrafyadır.
- Dünyada uluslararası taşımacılıkta kullanılan en önemli su yollarından iki tanesi Türkiye'de bulunmaktadır. (İstanbul Boğazı, Çanakkale Boğazı)
- Anavatanı Anadolu olan lale, Osmanlı padişahları tarafından Avrupalı diplomatlara hediye edilmiştir.
- Türkiye, önemli tarihi şahsiyetlerin doğum yeridir: Smyrnalı (İzmir) Homeros (Dünyanın en çok bilinen epik şairi; İlyada ve Odysseia'nın yazarı) – Bodrumlu Herodot (İlk Tarihçi, Tarihin Babası) - Tarsuslu Aziz Paul (Hristiyanlık'ın kurucusu)

tiyanlığı Avrupa'ya yayan Aziz) – Arisopos (Ezop-Masalcı) – Pataralı Baba) – Miletli Thales (Matematikçi) – Amasyalı Strabon (coğrafyanın babası)

Ek-5
nirdağ
; (Noel
erakle-

- İstanbul'da bulunan 1461 yılında yapılan tarihi Kapalıçarşı, dünyanın en büyük ve en eski kapalı alışveriş merkezidir.
- Türkiye, İzmir Bergama'daki Asklepion, MS 2. yüzyıl tarihli dünyanın ilk tam hizmetli sağlık kliniklerinden biri olarak anılmıştır.
- Antik dünyada bilginin hızlıca yayılmasına neden olan, parşömen kağıdı, İzmir'in Bergama ilçesinde bulunan Pergamon antik kentinde icat edilmiştir.
- Truva atı, Aşil, Paris ve Helen'in efsanevi Truva şehri, Türkiye'nin Ege kıyısında Çanakkale ilinde yer almaktadır.
- Dünya tarihindeki ilk sikkeler elektrumdan yapılmış ve MÖ 640 yılında Türkiye'nin Ege Bölgesi'ndeki Sardes'te Lidya Kralı Alyattes tarafından kullanılmıştır.
- Lokum, 500 yıl öncesine dayanan dünya tarihinin en eski tatlılarından biridir. Osmanlı İmparatorluğu saray mutfaklarında icat edilmiştir.
- Hezârfen Ahmet Çelebi, 17.yüzyılda İstanbul Boğazı'ndan uçmak için yapay kanatlar kullanarak önemli bir mesafe-

- ye uçan ilk insandı ve böylece Wright Br. önce dünyanın ilk kıtalararası uçuşunu y
- 2. yüzyılın en iyi korunmuş Roma tiyatrosu, Antalya ilindedir.
- Dünyanın ilk ticaret merkezlerinden biri, Kayseri Kültepe'de Kaneş antik bölgesinde bulunan Karum'dur.
- 1915 Çanakkale Köprüsü, "dünyanın en uzun orta açılıklı köprüsü" unvanına sahiptir.
- 2020'de Türkiye tarihinde ilk kez Karadeniz'de bulunan Tuna-1, Amasra-1 kuyularında toplamda 540 milyar metreküp doğalgaz keşfedilmiştir.
- Ülkemiz fındık, kiraz, incir ve kayısı üretimi ve ihracatında dünyada lider konumda bulunmaktadır.
- "Dünyada en fazla ülkeye uçan havayolu" unvanına sahip olan Türk Hava Yolları, 128 ülkede 280 uluslararası noktaya ulaşmaktadır; hâlihazırda dünyanın en geniş 4. uçuş ağına sahiptir.
- Türkiye, ABD'den sonra en fazla dizi ihraç eden ülke konumundadır. Bugüne kadar 150'den fazla televizyon dizisi Avrupa, Orta Doğu, Orta Asya, Afrika, Kuzey ve Güney Amerika'da toplam 152 ülkede izleyiciyle buluşmuştur.
- Türkiye, pandemi sebebiyle 161 ülke ve 12 uluslararası kuruluşun salgınlık mücadeleşine tıbbi ekipman ve aynı yardımlarla destek vermiştir.

- NATO harekât ve misyonlarına en ilk beş ülke arasında yer alan Türkî Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilâpa kurumlarının kurucu üyesidir.
- Türkiye, 2015 yılından bu yana yaklaşık 4 milyon kişiye koruma sağlamıştır. Türkiye, "dünyada en fazla sayıda mülteciye ev sahipliği yapan ülke" konumundadır.

Ek-5
ğlayan
onseyi,
i Avru-

#vatandaşdiplomat

İrtibat Numaraları

VATANDAŞ DİPLOMATEL KİTABI

Türkiye Cumhuriyeti

İletişim Başkanlığı

Kızılırmak Mah. Mevlana Bulvarı No:144

Çankaya / ANKARA

Tel : +90 312 590 20 00

www.iletisim.gov.tr

Türkiye Cumhuriyeti

Dışişleri Bakanlığı

Dr. Sadık Ahmet Cad. No:8 Balgat / ANKARA

Tel: +90 312 292 10 00

www.mfa.gov.tr

ABD ve Kanada'dan : +1 888 566 7656

Almanya'dan : +49 30 56 83 73 099

Avusturya'dan : +43 800 00 70 90

İngiltere'den : +44 203 608 8090

Hollanda'dan : +31 10 766 0007

Fransa'dan : +33 180 146 335

Diğer Ülkelerden : +90 312 292 29 29

Ek-5

#citizendiplomat

Ek-5

#citizendiplomat

Ek-5

PRESIDENCE DE LA
RÉPUBLIQUE DE TURQUIE
DIRECTION DE LA
COMMUNICATION

Manuel du Citoyen Diplomate

TÜRKİYE

Ek-5

##citoyendiplomate

TABLE DES MATIÈRES

Ek-5

● Présentation	80
● Avant-propos	82
● Qui est le Citoyen Diplomate?	84
● Conseils aux Citoyens Diplomates	86
● L'histoire de la Türkiye	90
● Culture Turque	94
● Principes fondamentaux de la politique étrangère turque	106
● Une diplomatie entreprenante et humanitaire	110
● Lutte contre le terrorisme international	114
● Les évènements de 1915	118
● La question chypriote	126
● Les droits de la Türkiye en Méditerranée orientale et en Égée	130
● Les droits de l'homme et la démocratie	134
● La tentative de coup d'État du 15 juillet	138
● Le saviez-vous?	142
● Nous contacter	150

Présentati...

Au cours des 20 dernières années, nous avons renforcé d'une part le bien-être, la paix et la sécurité de notre nation, en travaillant d'autre part pour construire un monde plus juste avec une approche de politique étrangère entreprenante et humanitaire. Nous déployons des efforts intensifs avec toutes nos institutions afin d'exposer cette histoire remarquable de notre pays et ses thèses justifiées à l'opinion publique mondiale d'une manière précise, efficace et originale. Nous voudrions couronner ce succès, que nous avons affiché dans tous les domaines, de la politique étrangère à la lutte contre le terrorisme, de l'économie à l'énergie, par une campagne de communication à laquelle nos citoyens contribueront également.

Avec l'entrée des réseaux sociaux dans nos vies suite aux changements radicaux des technologies de communication, les individus deviennent littéralement des acteurs de la diplomatie publique. Dans ce contexte, nous considérons nos citoyens vivant à l'étranger comme nos ponts humains et nos envoyés volontaires atteignant le monde entier. De nos étudiants qui partent étudier à nos athlètes qui portent le maillot turc lors des compétitions sportives internationales, de nos scientifiques qui sont à l'étranger pour des études universitaires à nos entrepreneurs, nous considérons chacun

de nos citoyens résidant à l'étranger, peu importe la durée de séjour, comme un représentant de la nation turque, «citoyen diplomate».

Le manuel entre vos mains contient toutes sortes d'informations dont vous pourriez avoir besoin à l'étranger dans un large éventail d'informations de base jusqu'à nos thèses de politique étrangère. Dans le monde d'aujourd'hui où la désinformation et la manipulation sont de plus en plus fréquentes, nous sommes pleinement convaincus que nos concitoyens ne délaisseront pas notre pays dans la «lutte pour la vérité».

Dans l'espérance que le *Manuel du Citoyen Diplomate* vous sera utile, je crois sincèrement en vous pour la représentation à juste titre de la Turquie dans les pays où vous vivez. Je tiens également à adresser mes félicitations à toutes les personnes ayant contribué à l'élaboration de cet ouvrage.

PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE TÜRKİYE
RECEP TAYYİP ERDOĞAN

Avant-propos

Dans le monde globalisé d'aujourd'hui, les changements et les transformations des technologies de l'information et de la communication ont eu un impact significatif sur la diplomatie publique tout comme dans tous les autres domaines. Avec le temps, les États se sont désaccoutumé de la «*diplomatie publique traditionnelle*» à sens unique et basée sur l'État et le gouvernement, et ont adopté une «*nouvelle diplomatie publique*» basée sur une communication bidirectionnelle impliquant de manière active les citoyens, les organisations non gouvernementales et les universités dans les activités de diplomatie publique. Étant l'un des pays au centre de cette transformation, nous considérons comme des «*citoyens diplomates*» tous nos citoyens en contact avec les peuples étrangers et accordons une grande importance au prise de rôle et de responsabilités par nos citoyens dans nos activités de diplomatie publique.

Dans cette ère de la post-vérité, nous nous efforçons d'expliquer d'une part nos thèses de politique étrangère à l'opinion publique internationale afin de protéger et de renforcer la réputation de notre pays, et luttons d'une autre part contre les campagnes de désinformation et les gestions de la perception qui ciblent notre pays. Nous sommes convaincus que vous, en tant que *Citoyens diplomates* dans les pays où vous résidez, êtes en mesure de contribuer à la bonne présentation de la Turquie et d'exprimer les vérités face aux affirmations infondées sur notre pays.

Dans ce contexte, un «*Manuel du Citoyen Diplomate*» a été élaboré sous les auspices de la Direction de la Communication afin

de faciliter le contact de nos citoyens, partis : les autres peuples. Cet ouvrage, qui traite de des informations de base sur notre pays et des enjeux de politique étrangère, est une source ....., vous pouvez vous référer à la fois pour créer une perception réaliste de la Türkiye à l'étranger et aussi pour faire face aux allégations irréalistes portées contre notre pays.

Il est essentiel d'établir avec les peuples étrangers une communication basée sur la compréhension mutuelle et la tolérance, à l'instar de la devise de Mawlânâ selon lequel «*Ce ne sont pas ceux qui parlent la même langue mais ceux qui partagent le même sentiment qui s'entendent*», et de créer des liens d'amour entre notre pays et le pays où vous résidez. Conscient de ce devoir important que vous assumerez en tant que «*Citoyen diplomate*», je suis pleinement convaincu que vous contribuerez significativement à la consolidation de la marque de Türkiye et au renforcement de la perception positive de notre pays pendant votre séjour à l'étranger.

À cet égard, je tiens à remercier mes collègues et le personnel des institutions concernées qui ont contribué à la préparation de ce «*Manuel du Citoyen Diplomate*», dans l'espérance qu'il puisse être utile à nos chers citoyens qui représenteront notre pays à l'étranger.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Fahrettin Altun".

DIRECTEUR DE LA COMMUNICATION DE LA PRÉSIDENCE
PROF. DR. FAHRETTİN ALTUN

Qui est le Chef en Diplomate?

MANUEL DU CITOYEN DIPLOMATE

- De nos jours, les citoyens sont devenus actifs dans l'élaboration de la politique et la promotion de ces politiques.
- Un citoyen diplomate est celui ou celle qui exerce une diplomatie publique interhumaine sans qu'une responsabilité ou un devoir officiel ne lui soit attribué.
- Chaque étudiant, sportif, homme d'affaires, artiste, académicien ou scientifique qui est en contact avec des peuples étrangers est un citoyen diplomate.
- Le citoyen diplomate transmet directement aux peuples étrangers avec lesquels il est en contact, l'histoire, la culture, les valeurs et les politiques du pays dont il est citoyen.
- Par les relations et les discours qu'il établit, le citoyen diplomate contribue à la création du *soft power* de son pays, au renforcement de l'image de sa marque et à la construction de ponts interculturels.
- La diplomatie citoyenne vise à briser les préjugés entre les sociétés et à renforcer la compréhension mutuelle entre les pays. Dans ce cadre, les citoyens diplomates s'imposent comme des ambassadeurs/am-bassadrices de la diplomatie publique qui stimulent les relations entre les pays.

Conseils aux Citoyens Diplomates

MANUEL DU CITOYEN DIPLOMATE

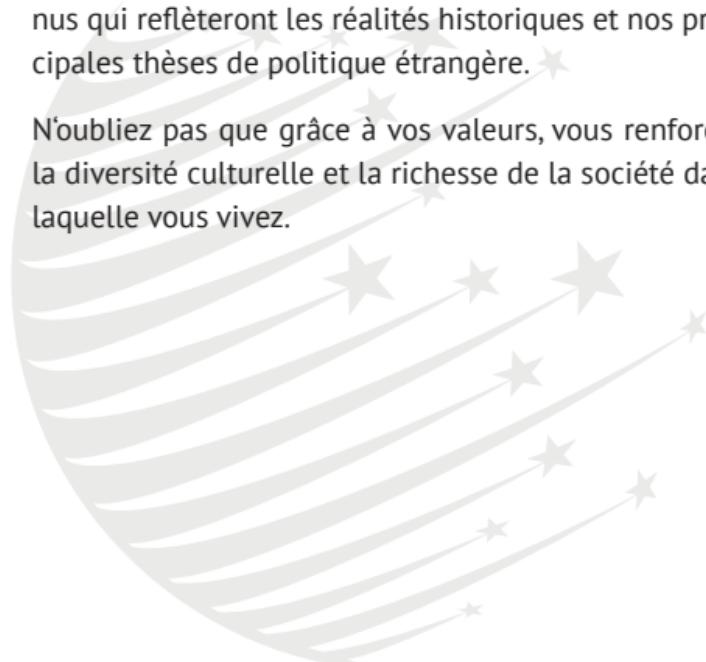
Nos citoyens ont un rôle actif et une responsabilité dans le façonnement des perceptions sur notre contexte, il serait judicieux pour nos citoyens de prendre en considération les recommandations suivantes:

- Maîtrisez au moins une langue étrangère.
- Intégrez-vous le plus possible au pays dans lequel vous vivez.
- Comportez-vous sur la base de la compréhension mutuelle et de la tolérance dans vos relations.
- Renforcez vos activités dans des domaines tels que la politique, l'économie, la culture, sport, etc. dans le pays où vous êtes. Jouez un rôle actif dans les organisations non gouvernementales.
- Maîtrisez bien les valeurs historiques et culturelles turques et apprenez les principales thèses de politique étrangère turque.
- En tant que citoyens d'un pays connu pour sa tolérance et son hospitalité, accueillez vos amis de différentes nationalités chez vous, sur votre lieu de travail ou à l'école; faites un effort pour leur expliquer notre culture et notre histoire de la meilleure façon possible.
- Suivez de près les médias nationaux et internationaux et améliorez votre point de vue. Grâce aux connaissances intellectuelles et culturelles que vous acquerez,

rez, vous serez en mesure d'analyser l'actualité internationale.

Ek-5

- Utilisez efficacement les réseaux sociaux, lorsque vous rencontrerez une campagne de désinformation ou une publication sur les réseaux sociaux visant à nuire à la réputation de la Turquie, partagez des contenus qui reflèteront les réalités historiques et nos principales théories de politique étrangère.
- N'oubliez pas que grâce à vos valeurs, vous renforcez la diversité culturelle et la richesse de la société dans laquelle vous vivez.

Ek-5

##citoyendiplomate

90

Ek-5

L'histoire de la Türkiye

MANUEL DU CITOYEN DIPLOMATE

- Les Turcs ont fait leur apparition sur la^{his-}toire au 7ème siècle avant J.C.
- Au 3ème siècle avant J.C., les Huns ont établi un empire ayant les plus grandes frontières jamais vues, sous le leadership de Maodun (*Mete Han*).
- Menant des incursions jusqu'en Europe occidentale, les Turcs forcèrent les autres communautés à migrer vers l'ouest, provoquant ainsi la «*migration des peuples*».
- En 552, les Turcs fondèrent le Khaganat turc (*Göktürk Kağanlığı*). Ils utilisèrent pour la première fois le mot «*Turc*» comme nom officiel de l'État.
- Après l'effondrement du Khaganat turc, les Turcs établirent le Khaganat ouïgour (*Uygur Kaanlığı*) en 741.
- Le royaume des Karakhanides (*Karakhanlı Devleti*), fondé après l'effondrement du Khaganat ouïgour en 840 par les Kirghizes, qui est aussi une communauté turque, fut le premier État turc musulman de l'histoire. La présence turque dans l'ouest de l'Asie centrale s'est poursuivie également pendant les règnes des Empires ghaznévide et seldjoukide.
- La souveraineté turque en Asie centrale a commencé à s'étendre à l'Inde à partir du XIIIème siècle. Les frontières de l'Empire moghol, fondé par Babur, s'éten-daien^t jusqu'au Bangladesh.
- Le sultan seldjoukide Alp Arslan vainquit l'empereur byzantin Romain IV Diogène à Manzikert en 1071, ou-vrant ainsi les portes de l'Anatolie aux Turcs.
- L'Empire seldjoukide assura l'unité turque en Asie cen-trale et en Anatolie en dominant les Karakhanides et les Ghaznévides.

- La première croisade en Anatolie e
- Après la défaite des croisés à l'iss croisade en 1147, les écrivains occ cèrent à appeler l'Asie Mineure de « *Türkiye* ».
- Osman Ghazi, le margrave de l'Empire seldjoukide d'Anatolie, a fondé l'Empire ottoman en 1299.
- Jusqu'à la conquête d'Istanbul, une grande partie des Balkans fut sous la domination ottomane.
- Mehmet II a conquis Istanbul en 1453. Cette conquête mit fin au Moyen Âge pour ouvrir le Nouvel Âge.
- Sous le règne de Soliman le Magnifique, les frontières de l'Empire ottoman s'étendaient de la Crimée au Yémen et au Soudan, à l'Iran et à la mer Caspienne, jusqu'à Vienne en Europe et à toute l'Afrique du Nord.
- Avec le Hatti-Humayoun (*rescrit impérial*) de 1856, musulmans et non-musulmans ont reçu un statut égal au sein de l'État ottoman.
- L'Empire ottoman a combattu la Grande-Bretagne, la France et la Russie pendant la Première Guerre mondiale. Cette guerre provoqua l'effondrement de l'Empire ottoman.
- Le débarquement de Mustafa Kemal à Samsun le 19 mai 1919 marque le début de la Guerre d'Indépendance, qui allait aboutir à la fondation de la République de *Türkiye*.
- Les Alliés de la Première Guerre mondiale occupèrent Istanbul le 16 mars 1920.
- La Grande Assemblée nationale de *Türkiye* est constituée le 23 avril 1920.
- Le traité de Lausanne, qui a permis la reconnaissance

Ek-5^{197.}
ixième
nmen-

de la Turkiye en tant qu'Etat souverain fut signé le 24 juillet 1923.

Ek-5^{ant},

93

- La République fut proclamée le 29 octobre 1923.
- La convention de Montreux, régissant le régime des détroits turcs, fut signée le 20 juillet 1936. Cette convention donne à la Turkiye la souveraineté sur les détroits.
- La Turkiye déclara la guerre à l'Allemagne et au Japon le 23 février 1945.
- La Turkiye fait partie des 50 membres fondateurs de l'Organisation des Nations Unies (ONU), créée le 26 juin 1945.
- La Turkiye participa à la guerre de Corée le 17 septembre 1950 sous l'égide de l'ONU.
- La Turkiye est devenue membre de l'OTAN en 1952 et a défendu le flanc oriental de l'Organisation contre la menace soviétique pendant la guerre froide.
- La Turkiye a demandé son adhésion à part entière à l'Union européenne le 14 avril 1987.
- L'union douanière entre la Turkiye et l'UE fut créé en 1995.
- La Turkiye a entamé les négociations d'adhésion à l'UE le 3 octobre 2005.
- L'amendement constitutionnel prévoyant l'élection du président de la République directement par le peuple, fut soumis au référendum le 21 octobre 2007 et accepté avec 69% des voix.
- À l'issue des élections du 24 juin 2018, le système présidentiel commença à être appliqué en Turkiye.

Culture Turque

MANUEL DU CITOYEN DIPLOMATE

La Türkiye possède une riche diversité culturelle et historique, marquée par l'influence des traditions turques anciennes, des valeurs de l'art anatolien et de la civilisation islamique. Ces éléments uniques fabriqués dans de nombreux domaines allant de l'artisanat traditionnel à la gastronomie, de la littérature à la peinture ou à la musique, ainsi que les œuvres du patrimoine culturel portant des traces de toutes les civilisations, constituent les éléments les plus précieux de la culture turque.

Il est important de savoir que le patrimoine culturel de notre pays mérite d'être présenté au monde entier.

Artisanat traditionnel

L'artisanat traditionnel, l'un des reflets les plus concrets des coutumes et des traditions, est la transformation des matières premières en art. Cela nécessite des efforts intensifs et une puissance créative.

L'artisanat traditionnel turc comprend la tapisserie (dont le *kilim*), la marbrure, le tissage, la calligraphie, la glaçure, la céramique et la poterie, la broderie, la couture, la maroquinerie, la production d'instruments de musique, la taille de pierre, la dinanderie, la vannerie, la fabrication de bâts, l'exploitation minière, le feutrage, le travail du bois et la menuiserie, le filigrane, l'enluminure et la miniature.

Littérature

La littérature turque est très riche en œuvres littéraires telles que des épopées, des poèmes, des romans, des histoires, des pièces de théâtre, des contes, des fables, des essais, des anecdotes, des articles, des critiques, des mémoires et des biographies. Selon les mots de l'historien littéraire

Osman Horata, «la littérature turque est c
embrasse une vaste zone avec ses grands
ses centaines d'années de voyage, depuis
centrale jusqu'aux extrémités de la Méditerranée et l'Asie centrale, avec l'Asie centrale et l'Asie du Sud-Est. Littéralement transmis par d'innombrables épopées telles que les inscriptions de l'Orkhon, Kutadgu Bilig et Dede Korkut, ce fleuve a transmis la culture turque de génération en génération à travers la littérature, à commencer par Dede Korkut. Avec la migration turque en Anatolie, un «*patrimoine poétique*» s'est formé avec des personnalités telles que Yunus Emre. Ce patrimoine comprend Fuzuli, Taşlıcalı Yahya, Nedim, Baki, Şeyh Galib, Ziya Pacha à l'époque ottomane; puis il a été transmis à des poètes tels que Yahya Kemal, Aşık Veysel, Orhan Veli, Attila İlhan, Fazıl Hüsnü Dağlarca à l'époque républicaine. Nos écrivains tels que Reşat Nuri, Halide Edip, Ahmet Haşim, Halid Ziya, Refik Halid, Ömer Seyfettin ont également produit des chefs-d'œuvre dans les genres littéraires modernes, tels que des romans et des histoires, qui sont entrés dans la littérature turque lors de la transition de la période ottomane à la République.

De nombreuses œuvres d'écrivains turcs ont été traduites dans différentes langues, permettant ainsi à la littérature turque d'être reconnue à l'étranger pendant la période républicaine. Nazım Hikmet, Necip Fazıl, Yaşar Kemal, Orhan Kemal, Aziz Nesin, Sait Faik, Peyami Safa, Ahmet Hamdi Tanpınar, Sabahattin Ali, Mustafa Kutlu, Adalet Ağaoğlu, İskender Pala, Ahmet Ümit, Ayşe Kulin, Hakan Günday et Orhan Pamuk, lauréat de prix Nobel de littérature 2006, font également partie de nos écrivains les plus lus par les étrangers. Nos auteurs, tels que Yalvaç Ural, Gülsen Dayioğlu, Mevlana İdris Zengin, Zeynep Cemali, Aytül Akal, Sara Şahinkanat, Behiç Ak, Fatih Erdoğan, Feridun Oral, écrivains des œuvres pour enfants et adolescents, sont aussi lus avec beaucoup d'intérêt.

Ek-5 *uvre qui
is, avec
e l'Asie*

Peinture

Chez les Turcs avant l'islam, les plus anciennes peintures furent trouvées dans les kourgans de İirk. Dans l'Empire ottoman, l'art de la peinture a commencé lorsque Mehmet II a réuni des muralistes célèbres pour leur demander de peindre les murs du palais. L'émergence de l'art moderne de la peinture au sens occidental et son inclusion parmi les branches artistiques de l'Empire ottoman ont eu lieu avant l'ère de la réforme des Tanzimat. Les productions artistiques ont eu lieu également au cours des XVIIIème et XIXème siècles. Au cours de cette période, des figures pionnières comme Osman Hamdi Bey ou Şeker Ahmet Pasha se sont imposés dans l'art pictural.

Musique

L'histoire de la musique chez les Turcs remonte aux années 1600. Considéré comme le premier instrument utilisé par les Turcs, le komuz est vu comme étant l'ancêtre des saz (instrument à cordes) dans la musique turque.

Par la suite, des développements importants tels que la migration des Turcs vers l'Anatolie et l'acceptation de l'islam ont profondément influencé la culture musicale turque. En plus de la musique folklorique turque divers genres musicaux comme la musique classique turque et la musique soufie ont été inclus dans le répertoire.

En outre, la création des conservatoires et des départements de musique dans le domaine de la musique occidentale a contribué au début des activités de musique classique et polyphonique dans le domaine de la musique contemporaine après l'établissement de la République.

Ses formes avec cordes et plectres sont le setâr et le tchongouri, tandis que ce kemanchét, le kemenché et le kémané. Ek-5e dotâr, sont le ients à percussion, connus sous le nom d'instruments *percussion*, sont faits de cuir, de bois et d'os et comprennent aujourd'hui le bendir, le tambour, le tambourin, la cuillère, les sagettes ou las castagnettes. Les instruments à vent son appelés *Ötkü*.

Des compilateurs tels que Muzaffer Sarisozen et Sadi Yaver Ataman dans le domaine de la musique folklorique turque, Ali Ufki Bey au XVIIe siècle dans le domaine de la musique classique turque, Hüseyin Saadettin Arel à l'époque république, Cemal Reşit Rey, Hasan Ferid Alnar, Ulvi Cemal Erkin, Ahmet, Adnan Saygun et Necil Kazım Akses connus sous le nom de «*Cinq Turcs*» dans le domaine de la musique occidentale, ont apporté de grandes contributions à la musique turque.

Très récemment, la Turquie a formé des musiciens de renommée mondiale ainsi que des chefs d'orchestre primés tels que Hikmet Şimşek, Gürer Aykal, Rengim Gökmén et Betin Güneş. Fazıl Say (pianiste), İdil Biret (pianiste) et Suna Kan (virtuose du violon) sont quelques-uns des célèbres musiciens turcs qui ont remporté des prix dans des concours internationaux. Outre la musique populaire; la Turquie compte des musiciens de jazz reconnus à l'échelle internationale tels que Kerem Görsev, İlhan Erşahin et Aydın Esen. En outre, la Turquie abrite des figures majeures telles que le producteur de musique Ahmet Ertegün, qui a introduit de nombreux artistes (The Rolling Stones, Led Zeppelin, Eric Clapton, Aretha Franklin, Ray Charles, etc.) dans le monde de la musique, et Leyla Gencer, l'une des principales chanteuses d'opéra de son temps.

Le film de Fuat Uzkınay sur la destruction russe à San Stefano, réalisé le 14 novembre déré comme le «*Premier film turc tourné*», ainsi que Fuat Uzkınay comme «*le Premier cinéaste turc*».

Les années 1922-1949 sont appelés la «*Période des maisons de production privée du cinéma turc*». Muhsin Ertuğrul, connu pour adapter ses œuvres théâtrales au cinéma durant cette période, est l'un des doyens du cinéma turc. Une intensification des productions est constatée depuis les années 1950, une période où le cinéma turc a assumé une identité claire.

L'intérêt croissant pour la télévision dans les années 1970 a éloigné les masses du cinéma; les salles de cinéma ont commencé à fermer et l'industrie du cinéma est entrée dans une période de rétrécissement. A partir des années 1980, le «*système stellaire*» s'est effondré et il y a eu un passage des films choisis en fonction de l'acteur principal vers des films réalisés en fonction du réalisateur. La multiplication des chaînes de télévision privées dans les années 90 a mené à une baisse du nombre de salle de cinéma.

Dans les années 2000, le profil du public du cinéma turc a changé et des changements importants dans les récits des cinéastes ont eu lieu. Grâce à la mise en œuvre des dispositions législatives, les productions cinématographiques et le nombre de spectateurs ont considérablement augmenté. Le nombre de spectateurs, qui était de 23,5 millions en 2002, a dépassé les 59 millions en 2019. En plus de l'augmentation du nombre de spectateurs, les films turcs sont revenus avec des prix des festivals les plus importants du monde tels que le Festival de Cannes, Berlin, Venise et le Festival du film de Tokyo.

Vu le nombre croissant des spectateurs, la diversité de la production et des prix remportés à l'international ces dernières années, le pays prend des mesures fermes pour devenir une puissance mondiale.

Ek-5 : la diversité de la scène prend

Séries turques

De nos jours, les productions les plus importantes de l'industrie télévisuelle sont les séries télévisées qui représentent 40% des programmes sur l'écran. Les productions et les budgets des séries télévisées ont maintenant rattrapé ceux des films, et leurs exportations ont atteint des niveaux significatifs.

Compte tenu de leur taux de visionnage à l'étranger, les séries turques constituent un élément de «soft power» important pour notre pays dans le cadre de la diplomatie culturelle. Chaque année, des dizaines de séries télévisées sont produites en Turquie et nos séries télévisées ont été exportées vers 152 pays jusqu'à présent. Commercialisées dans le monde entier, des États-Unis au Chili, de la Chine à la Russie, mais en particulier au Moyen-Orient et aux pays des Balkans, les séries turques comptent environ 600 millions de téléspectateurs. Les exportations turques de séries ont ainsi atteint des niveaux significatifs et la Turquie figure parmi les cinq premiers pays au monde dans ce domaine.

A ce jour Gümüş, Muhteşem Yüzyıl (le Siècle magnifique) et Binbir Gece (Mille et une nuits) furent les séries turques les plus regardées. Aux International Emmy Awards, l'une des récompenses les plus prestigieuses du monde de la télévision, Haluk Bilginer a remporté le prix du «Meilleur acteur» en 2019 pour son rôle principal dans la série télévisée «Şahsiyet» (Personnalité). En 2017, la série turque «Kara Sev-

da» (*Amour Éternel*) a remporté le prix de la internationale», toujours aux International E

De nombreux artistes turcs tels que Kivanç rak Özçivit, Fahriye Evcen, Tuğba Büyüköstün, Engin Akyürek et Kerem Bürsin ont reçu des prix dans des festivals et concours internationaux.

Cuisine turque

La cuisine turque est une cuisine saine, sans gaspillage et durable où des milliers de produits naturels cultivés dans les terres fertiles anatoliennes sont récoltés, combinés et servis dans les assiettes. La cuisine turque puise sa force des ingrédients locaux obtenus à partir de graines de qualité cultivées sur les terres fertiles. La cuisine turque, qui remonte à des siècles, porte les saveurs les plus raffinées de l'héritage gustatif d'innombrables civilisations.

Depuis 2021, la semaine du 21 au 27 mai est célébrée chaque année comme la «*Semaine de la Cuisine Turque*» afin de rendre plus efficace la promotion internationale des valeurs de notre pays dans le domaine du tourisme gastronomique et avoir du retentissement sur la scène nationale et internationale. Suivant un thème prédéterminé, cet événement est organisé chaque année avec des activités promotionnelles qui attirent l'attention du monde entier par l'intermédiaire de nos représentations et missions à l'étranger.

Afin de faire du «*petit-déjeuner turc*» une marque mondiale, qui est un élément spécial et important de la culture culinaire turque et qui attire chaque jour davantage l'attention des étrangers, des activités sont organisées dans le cadre de la «*Journée mondiale du petit-déjeuner*» dans notre pays et dans nos représentations à l'étranger, le premier dimanche de chaque mois de juin. Dans ce contexte, des événements

de petit-déjeuner turc sont organisés depuis 2021 et les efforts se poursuivent. La «Journée mondiale du petit-déjeuner» devient

À l'occasion de l'inscription de la culture et de la tradition du café turc sur la liste représentative du patrimoine culturel immatériel de l'UNESCO le 5 décembre 2013, cette journée est célébrée comme la «Journée mondiale du café turc» dans le monde entier. Des activités informatives et promotionnelles sur la culture et la tradition du café turc sont organisées dans le monde entier ce jour-là.

La Türkiye sur la Liste du patrimoine mondial

En 1983, la Türkiye est devenue partie à la Convention pour la protection du patrimoine mondial, culturel et naturel, signée en 1972. En vertu de la Convention, les formations, monuments et sites naturels qui méritent d'être appréciés et protégés en raison de leur importance internationale reçoivent le statut de «patrimoine» par l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture (UNESCO). Actuellement, 19 sites turcs ont obtenu ce statut:

- Grande mosquée et hôpital de Divriği (Sivas) 1985
- Zones historiques d'Istanbul (İstanbul) 1985
- Parc national de Göreme et Cappadoce (Nevşehir) 1985
- Hattusa: la capitale hittite (Çorum) 1986
- Le mont Nemrut (Adıyaman) 1987
- Hiérapolis - Pamukkale (Denizli) 1988
- Xanthos - Letoon (Antalya-Muğla) 1988
- Ville de Safranbolu (Karabük) 1994
- Site archéologique de Troie (Çanakkale) 1998

- Mosquée Selimiye et son ensemble (Edirne)
- Site néolithique de Çatal Höyük (Konya) 2010
- Bursa et Cumalikizik : la naissance de l'Empire ottoman (Bursa) 2014
- Zone de paysage culturel multicouche de Pergame (İzmir) 2014
- Paysage culturel de la forteresse de Diyarbakır et des jardins de l'Hevsel (Diyarbakır) 2015
- Éphèse (İzmir) 2015
- Site archéologique d'Ani (Kars) 2016
- Aphrodisias (Aydın) 2017
- Göbekli Tepe (Şanlıurfa) 2018
- Tell d'Arslantepe (Malatya) 2021

Patrimoine culturel immatériel

L'UNESCO définit le patrimoine culturel immatériel comme étant «*les pratiques, représentations, expressions, connaissances et savoir-faire - ainsi que les instruments, objets, artefacts et espaces culturels qui leur sont associés - que les communautés, les groupes et, le cas échéant, les individus reconnaissent comme faisant partie de leur patrimoine culturel*».

La Convention pour la protection du patrimoine culturel immatériel fut adoptée lors de la 32ème Conférence générale de l'UNESCO qui s'est tenue à Paris du 29 septembre au 17 octobre 2003. Dans le cadre de la Convention pour la protection du patrimoine culturel immatériel, des études de préparation de dossiers pour les listes internationales et des études d'inventaire du patrimoine culturel immatériel sont réalisées.

La Turquie est officiellement devenue partie le 27 mars 2006. 21 éléments du patrimoine immatériel situés en Turquie ont été ajoutés en 2006 :

- L'art des Meddah, conteurs publics (2008)
- Le Sema, cérémonie Mevlevi (2008)
- La tradition Âşıklık (de l'art des trouvères) (2009)
- Le Norouz (Multinational 2009)
- Le Karagöz (2009)
- Les rencontres traditionnelles Sohbet (2010)
- Le festival de lutte à l'huile de Kırkpınar (2010)
- Le Semah, rituel Alevi-Bektaşı (2010)
- La tradition cérémonielle du Keşkek (2011)
- Les festivités du Mesir Macunu (2012)
- La culture et la tradition du café turc (2013)
- Ebru, l'art turc du papier marbré (2014)
- L'artisanat traditionnel du *cini* (2016)
- La culture de la fabrication et du partage de pain plat Lavaş (Multinational 2016)
- L'Hıdrellez, fête du printemps (Multinational 2017)
- Le langage sifflé (Inscrit sur la Liste du patrimoine immatériel nécessitant une sauvegarde urgente) (2017)
- Héritage de Dede Qorqud/Korkyt Ata/Dede Korkut : la culture, les légendes populaires et la musique liées à cette épopée (Multinational 2018)
- Le tir à l'arc traditionnel turc (2019)
- Le jeu traditionnel d'intelligence et de stratégie: Toguzkumalaq, Toguz Korgool, Mangala/Göçürme (Multinational 2020)
- L'art de la miniature (Multinational 2020)

Ek-5^{onven-}
culturel
depuis

Réseau des villes créatives

Conformément à la décision prise lors de la 170ème réunion du Conseil exécutif de l'UNESCO en 2004, le «Réseau des villes créatives» a été créé avec la participation de 116 villes de différents pays. Le réseau vise à contribuer au développement social, économique et culturel des villes des pays développés et en voie de développement. Les villes membres de ce réseau visent à accroître leur créativité, leur promotion et leur visibilité et s'accordent avec l'UNESCO pour soutenir la diversité culturelle.

La participation au programme se déroule sur sept thèmes différents: l'artisanat ou les arts populaires, le design, le cinéma, la gastronomie, la littérature, la musique et les arts visuels. À ce jour, sept villes turques sont incluses dans le Réseau des villes créatives dans les domaines de la gastronomie, de l'artisanat ou des arts populaires, du design et de la musique.

a. **Gastronomie**

Gaziantep (2015)
Hatay (2017)
Afyonkarahisar (2019)

b. **Artisanat ou arts populaires**

Kütahya (2017)
Bursa (2021)

c. **Design**

İstanbul (2017)

d. **Musique**

Kırşehir (2019)

Principes fondamentaux de la politique étrangère turque

- La vision pacifique et démocratique de Ataturk, fondateur de notre République, donne la base de la politique étrangère, l'objectif qu'il a défini sous le principe «*Paix dans le pays, paix dans le monde*» et les politiques résolues qu'il a suivies dans ce sens, constituent la base de la politique étrangère turque.
- La Turkiye bénéficie de nombreux outils complémentaires de coopération politique, économique, humanitaire et culturelle et met en œuvre une diplomatie à l'échelle mondiale qui montre aussi ses effets au niveau local aux quatre coins du monde.
- En tant que pays responsable, la Turkiye aborde toutes les questions de politique étrangère sous une approche humaine, consciente et fondée sur des principes.
- La Turkiye a apporté des contributions constructives à la paix, à la stabilité et à la sécurité mondiales en travaillant au Conseil de sécurité de l'ONU au cours de la période 2009-2010.
- D'autre part, des missions critiques ont été confiées aux représentants de notre pays qui ont accompli celles-ci avec succès, que la communauté internationale a apprécié. La Présidence de la 75ème session de l'Assemblée générale des Nations Unies (2020-2021), la Présidence de la 40ème Conférence générale de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture (UNESCO) (2019-2021), la Di-

rection générale de l'Organisation des armes chimiques (OIAC) (2010), adjoint de l'OTAN (2014), et général adjoint de l'OTAN (2016). La Turquie a également été nommée à la Présidence de la mission spéciale d'observation de l'OSCE en Ukraine (2019-2022), figurent parmi ces missions accomplies au cours de la dernière période.

Ek-5
diction
secrétaire
Président

- La Turquie continue de protéger ses intérêts nationaux concernant sa politique étrangère, en visant parallèlement à créer des conditions propices à une paix durable et à un développement économique et social mondial durable, inclusif et axé sur l'être humain.
- Dans ce contexte, la diplomatie économique et commerciale est devenue l'un des axes principaux de la politique étrangère turque. Les intérêts économiques de notre pays sont suivis de près à la fois dans les plateformes régionales et internationales auxquelles nous sommes membres telles que l'OCDE, l'Organisation mondiale du commerce, l'Organisation de coopération économique de la mer Noire, et aussi à travers nos relations bilatérales avec d'autres pays. À l'heure où la coopération internationale se diversifie et devient ainsi complexe, les incertitudes augmentent et les rapports de force économiques et politiques évoluent rapidement, la Turquie continue de défendre ses intérêts économiques et commerciaux, tout comme l'intérêt de ses concitoyens et ses hommes d'affaires aux quatre coins du monde, suivant une approche proactive.

- Pour l'instauration d'un environnement durable, de stabilité et de prospérité durable, la Turkiye joue un rôle de précurseur en matière de médiation, qui est l'une des méthodes de résolution pacifique des problèmes internationaux. Dans ce contexte, la Turkiye est le seul pays assurant la co-présidence de groupes d'amis/de contact relatifs à la médiation au sein de l'ONU, de l'Organisation pour la sécurité et la coopération en Europe (OSCE) et de l'Organisation de la coopération islamique (OCI).
- Ne restant pas silencieuse face aux questions régionales ou mondiales, la Turkiye prend des initiatives afin de contribuer à la prévention et à la résolution des conflits et de faire cesser les catastrophes humanitaires.
- La Turkiye a entrepris de nombreuses démarches pour établir la paix et la stabilité dans une vaste zone géographique: le Processus de Coopération Tripartite lancé avec la participation de la Bosnie-Herzégovine, de la Serbie et de la Croatie, le «*Processus d'Istanbul/Cœur de l'Asie*» pour établir la paix et la sécurité en Afghanistan avec le Pakistan, les mesures pour faciliter le dialogue entre l'Ukraine et la Russie, etc.
- Avec ses 253 missions diplomatiques et consulaires, la Turkiye est le pays disposant du 5ème plus grand réseau de représentation au monde.

Une diplomatie entreprenante et humanitaire

MANUEL DU CITOYEN DIPLOMATE

Réforme des Nations Unies (ONU)

- Convaincue que l'ONU doit continuer à être l'espoir de tous les peuples du monde, la Turkiye soutient toutes démarches entreprises pour un meilleur fonctionnement du système des Nations Unies.
- La Turkiye milite pour une ONU plus démocratique, hautement représentative, responsable, transparente et efficace dans le cadre du principe « *Le monde est plus grand que cinq* ». Dans ce cadre, elle demande que l'efficacité de l'Assemblée générale de l'ONU soit accrue et que le privilège du droit de veto au Conseil de sécurité de l'ONU soit aboli.

Aides humanitaires

- Faisant parvenir des aides humanitaires partout dans le monde sans faire une distinction de langue, de religion ou de race, la Turkiye est devenue le deuxième plus grand pays donateur au monde en 2020, avec une aide humanitaire s'élevant à 8,036 milliards de dollars, selon le Rapport mondial sur l'aide humanitaire 2021.
- La Turkiye continue d'être « *le pays le plus généreux du monde* » par rapport à son PNB, en allouant chaque année environ 1% de son PIB à l'aide humanitaire.
- Selon le rapport du Conseil des droits de l'homme des Nations Unies publié en 2020, la Turkiye accueille 3,6 millions de syriens enregistrés et 320 000 demandeurs d'asile de différentes nationalités.

Aides au développement

Ek-5

- En plus des aides humanitaires, la Turquie fournit diverses aides pour soutenir le développement des pays dans le besoin.
- Ces aides faites par la Turquie sans rien demander en échange, couvre une très large géographie allant de l'Afrique aux Balkans, de l'Amérique du Sud jusqu'à l'Asie.
- La Turquie contribue à la paix mondiale en soutenant des milliers de projets et d'activités dans de nombreux domaines tels que l'éducation, la santé, le transport ou le tourisme.
- La Turquie a fourni environ 8,8 milliards de dollars d'aide au développement à 18 pays en 2020.
- Parmi les pays de l'OCDE, la Turquie est le deuxième pays qui fournit le plus d'aide au développement par rapport à son PNB.

Aides médicales

- Forte d'une tradition de diplomatie enracinée et de réflexes humanitaires, la Turquie a mobilisé tous ses moyens contre la pandémie de Covid-19 à laquelle le monde est confronté.
- «*C'est dans le besoin qu'on reconnaît ses vrais amis*». C'est dans cette perspective que la Turquie a fourni 6,3 millions doses de vaccins à 19 pays au premier trimestre

de 2022, sans faire de distinction entre l'Europe et l'Afrique, elle est devenue l'un des pays leaders dans ce domaine en envoyant des aides aux 56 pays et 12 organisations internationales en 2 ans.

- Un don d'environ 5 millions doses de vaccin, comprenant aussi le TURKOVAC, vaccin turc développé avec des moyens nationaux, a été fait à 11 pays africains.
- Pendant la pandémie, la Turquie a assuré le rapatriement de plus de 100 000 de ses citoyens à travers 142 pays; le plus grand rapatriement de l'histoire de la République.

Lutte contre le terrorisme international

MANUEL DU CITOYEN DIPLOMATE

- Depuis des années, la Turkiye lutte contre les formes de terrorisme: le FETO/PDY (organisme güléniste/structure d'État parallèle) et le PKK/KCK, l'organisation terroriste extrême gauche DHKP-C, les organisations terroristes qui abusent de la religion comme Al-Qaïda et Daech, les organisations terroristes telles que l'organisation du 17N ou l'ASALA.
- Par le biais des mesures prises, la Turkiye contribue activement aux activités mondiales contre les menaces émanant des combattants terroristes étrangers (CTE).
- Dans le cadre de la lutte contre la menace des CTE, la Turkiye est devenue co-présentatrice du projet de résolution 2396 du Conseil de sécurité des Nations unies sur les CTE, adopté le 21 décembre 2017.
- Avec les États-Unis, la Turkiye a lancé l'initiative du Forum mondial de lutte contre le terrorisme (GCTF) et a coprésidé ledit organe entre septembre 2011 et avril 2016.
- La Turkiye a également coprésidé le groupe de travail sur la Corne de l'Afrique avec l'UE au sein du GCTF jusqu'en septembre 2017.
- La Turkiye continue de demeurer un membre actif de la «*Coalition mondiale contre Daech*» et copréside le groupe de travail GCTF au sein de la coalition. De plus, la Turkiye a porté un coup aux zones d'influence de Daech en Syrie et en Irak avec ses opérations militaires visant à lutter contre le terrorisme.
- La Turkiye a perdu des centaines de ses citoyens à la suite des attaques de Daech. Cependant, grâce aux

mesures antiterroristes prises, Daech de mener des actions à grande échelle sur le territoire.

Ek-5 a empêché l'organisation terroriste de

- Les opérations antiterroristes de la Turquie contre Daech en Syrie ont porté un coup dur à l'organisation terroriste PKK.
- En Iran, en Syrie et en Irak, il existe des organisations qui sont l'extension de l'organisation terroriste PKK/KCK. Ces organisations sont le KODAR/PJAK en Iran, le Tevgera Azadi en Irak et le PYD/YPG en Syrie. Le PKK/KCK poursuit ses activités en Europe sous le nom KD-DK-E (Congrès européen des sociétés démocratiques kurdes).
- La tentative de coup d'État perfide, qui a eu lieu dans la nuit du 15 juillet 2016 et a été empêchée par la protection héroïque de la démocratie du peuple turc, a révélé une nouvelle facette du terrorisme qui n'avait jamais été ressentie auparavant.
- Après la tentative de coup d'État du 15 juillet, la lutte contre l'organisation terroriste armée FETO/PDY, l'auteur de la tentative perfide, est devenue l'une des priorités de la Turquie.
- La Turquie fait de grands efforts pour fermer/remettre les écoles, fondations et associations liées à l'organisation terroriste armée FETO/PDY, et pour empêcher les personnes affiliées à l'organisation d'opérer à l'étranger et d'échapper à la justice.
- Divers pays et organisations internationales ont déjà déclaré la FETO/PDY comme organisation terroriste. Dans ce contexte, la FETO a été déclarée comme or-

ganisation terroriste armée lors de la 4e réunion des ministres des Affaires étrangères de l'OCI le 21 octobre 2016. Une décision similaire a été prise par l'Assemblée parlementaire asiatique le 27 octobre 2016; cette décision a été réaffirmée le 27 janvier 2017 lors de la 12ème Conférence de l'Union Parlementaire de l'OCI. La République turque de Chypre du Nord (RTCN) a défini l'organisation terroriste armée FETO/PDY comme étant une «association illégale» suivant la décision du Conseil des ministres du 21 juillet 2016. De plus, la Cour suprême du Pakistan est arrivée à la même conclusion dans sa décision du 28 décembre 2018. En octobre 2021, le nom de FETO/PDY a été inclus en tant qu'organisation terroriste dans la déclaration quadrilatérale publiée après la réunion de Monsieur le président Erdogan avec les présidents du Togo, du Burkina Faso et du Libéria.

- La Turquie est également membre du Groupe d'action financière (GAFI), l'organisme mondial de lutte contre le blanchiment de capitaux et le financement du terrorisme de l'OCDE. La Turquie revoit constamment sa législation et ses pratiques en matière de lutte contre le financement du terrorisme, afin de se conformer pleinement aux recommandations du GAFI.
- La Turquie contribue aux efforts de renforcement des capacités de l'ONU et des organisations régionales dans le cadre des efforts visant à renforcer la coopération internationale dans la lutte contre le terrorisme. Elle mène également des programmes bilatéraux de renforcement des capacités avec les pays demandeurs.

118

Ek-5

Les évènements de 1915

MANUEL DU CITOYEN DIPLOMATE

- Les Turcs et les Arméniens vécurent en tolie pendant plus de 800 ans. Pendant cette période ottomane, la communauté arménienne était décrite comme une «*nation loyale*» en raison de sa loyauté envers l'État. Dans l'administration ottomane, les Arméniens occupèrent de nombreux postes importants tels que ministre, pacha (général), ambassadeur, gouverneur ou représentant commercial.
- Cependant les mouvements séparatistes qui ont émergé dans les Balkans au 19ème siècle influencèrent certains groupes de la population arménienne dès les années 1880, entraînant la création de divers comités arméniens. L'objectif commun des Comitadjis fut d'établir un État arménien politiquement et ethniquement homogène, incluant notamment les régions habitées par les Arméniens dans les terres ottomanes. Avec la provocation de ces comités et le soutien étranger, la première grande révolte arménienne éclata à Van en 1896.
- Les Arméniens séparatistes, profitant du début de la Première Guerre mondiale et de l'entrée en guerre de l'Empire ottoman avec les Forces de l'Entente, se révoltèrent et coopérèrent avec l'armée d'invasion russe et d'autres forces ennemis étrangères, perpétrèrent des massacres contre les Turcs et les musulmans, attaquèrent l'armée ottomane et coupèrent les voies d'approvisionnement.

- Lorsque les gangs arméniens décèrèrent à attaquer de l'intérieur faisant face à cette époque aux attaques russes, le gouvernement a averti le patriarche arménien, ses députés et les dirigeants de la communauté arménienne, en disant que les mesures nécessaires seront prises si les attaques arméniennes continuaient.
- Cet avertissement n'ayant pas été pris en considération, le gouvernement ottoman fut dans l'obligation de fermer les comités arméniens le 24 avril 1915 et d'arrêter certains de ses membres en raison de leurs activités contre l'État. La date du 24 avril, date de commémoration du soi-disant génocide arménien, est en fait la date à laquelle les membres du comité arménien responsables de la rébellion et des attaques armées furent arrêtés.
- Face à cette grande menace, le gouvernement ottoman recourut, le 27 mai 1915, à une mesure de légitime défense, que n'importe quel pays dans la même situation prendrait sans hésitation, et adopta une loi (sur le peuplement et le déplacement) prévoyant le transfert de la population arménienne, résidant dans la zone de guerre ou dans les régions stratégiques avoisinantes, vers les provinces sud de l'Empire, en les éloignant ainsi des lignes proches de l'armée d'invasion russe. Le déplacement (*tehcir*) est un changement de place (relocalisation) dans le territoire du pays et non un transfert (déportation) vers un autre pays.

Ek-5^a deu-
nmen-
toman,

- Le gouvernement ottoman consacra d'abord des fonds pour protéger les Arméniens déplacés. Il fournit de la victuaille, mais ne put empêcher les pertes humaines en raison de la guerre, des conflits internes, des épidémies ou de la famine. Cependant il ne faut pas oublier que non seulement les Arméniens, tous les peuples qui composaient l'Empire furent touchés par les mouvements nationalistes qui ont émergé dans la période précédant la Première Guerre mondiale, et les destructions causées par la guerre elle-même. Au cours de la même période, plus de 5 millions de musulmans furent massacrés ou exilés de leurs foyers dans les Balkans et le Caucase.
- Près d'un demi-siècle après les événements de 1915, un nouveau mouvement historiographique s'amorce, dérivé des douleurs du passé. Cette campagne, visant à raconter le passé uniquement à travers l'optique des Arméniens et à le vulgariser au sein de l'opinion publique mondiale, a attisé le radicalisme et conduit à des actes de terreur et de violence. Dans les attentats perpétrés par des organisations terroristes arméniennes telles que l'ASALA (Armée secrète arménienne de libération de l'Arménie), le JCAG (Commandos des justiciers du génocide arménien) ou l'ARA (Armée révolutionnaire arménienne), 77 personnes dont 58 citoyens turcs (31 diplomates et leurs membres de famille), ont été cruellement assassiné.
- Laissant de côté le contexte et les faits historiques,

les radicaux arméniens définissent de 1915 comme un «génocide», et tement la dimension juridique. Ce aucun consensus politique ou académique sur la façon de définir les événements de 1915. La question reste un sujet de discussion légitime.

Ek-5^{ements}
complè-
t'existe

- La Turkiye est d'avis que la question de savoir comment définir les questions historiques controversées relève de la compétence de la science historique et du droit international, et non de la politique. Les dernières années de l'Empire ottoman furent une période tragique pour tous les peuples de l'Empire. Les Turcs, les Arméniens et les autres communautés ont connu de grandes souffrances. La Turkiye n'ignore pas la souffrance des Arméniens, mais s'oppose à la déformation des événements douloureux de 1915, présentés comme un «génocide».
- C'est un devoir humanitaire et de conscience d'essayer de comprendre cette période sous tous ses aspects, de respecter la mémoire des personnes qui ont perdu la vie, de se souvenir et de raconter l'histoire de manière objective et non sélective. Dans ce contexte, le président Recep Tayyip Erdoğan a appelé à la création d'une «Commission mixte d'historiens» en 2005. Cependant la partie arménienne n'a pas répondu favorablement à cette proposition, toujours valable.
- Le processus de normalisation entre la Turkiye et l'Arménie continue. Mais évoquer sans cesse les alléga-

tions de génocide par des motivations qu'elles sont historiquement et juridiquement fondées, ne sert qu'à affaiblir les efforts d'

- Les Turcs et les Arméniens doivent travailler à reconstruire leur amitié historique sans oublier les moments difficiles de leur passé commun.

Pourquoi les événements de 1915 ne sont pas un génocide ?

- Le génocide est un crime grave clairement défini dans le droit international, et non un mot générique pouvant être employé pour décrire grossièrement n'importe quelle atrocité.
- Selon la Convention de 1948 pour la prévention et la répression du crime de génocide, qui définit pour la première fois ce crime en droit international, seul un tribunal compétent peut décider si le crime perpétré est un génocide ou non.
- Seuls l'Holocauste, les génocides du Rwanda, de Srebrenica et du Cambodge ont été entérinés par les décisions des tribunaux compétents.
- Il n'existe aucune décision émanant d'un tribunal compétent en ce qui concerne les événements de 1915, sachant que seul un tribunal compétent peut décider si un acte constitue ou non un génocide. Les diverses décisions prises par les Parlements de certains pays

ou les déclarations faites par des p
jet, n'ont aucune valeur juridique n

Ek-5^{le su}

- En effet, les décisions pertinentes de la Cour européenne des droits de l'homme (*Affaires Perinçek et Mercan*) confirment que les événements de 1915, différemment de l'Holocauste, sont un sujet de discussion légitime. Dans ce contexte, les projets de négation, élaborés dans certains pays européens sous la pression des groupes défendant les allégations de génocide, ont été annulés dans le cadre de la jurisprudence de la CEDH.
- Selon la Convention, le génocide concerne une série d'actes commis dans l'intention de détruire, ou tout ou en partie, un groupe national, ethnique, racial ou religieux.
- La caractéristique la plus déterminante qui distingue le crime de génocide des autres crimes est «*l'intention spécifique de détruire*» (dolus specialis) que l'auteur du crime doit avoir. Dans le contexte des événements de 1915, rien ne prouve que l'Empire ottoman ait pris la décision de déporter les Arméniens avec l'intention de les «*détruire*».
- Les documents d'archives prouvent au contraire que l'Empire ottoman a pris les mesures nécessaires pour assurer la sécurité des Arméniens faisant l'objet de déportation. Les personnes n'ayant pas appliqué ces mesures ont même été traduit devant la Cour martiale

et condamné à des peines de prison ,
de mort.

- Compte tenu des 522 citoyens ottoc
arménienne qui travaillaient dans la bureaucratie
ottomane pendant et après la déportation en 1917, il
semble évident que la Loi sur le peuplement et le dé
placement (*loi Tehcir*), mise en vigueur en 1915, fut une
mesure légale prise dans le cadre des besoins de sécu
rité de l'État ottoman et non une décision fondée sur
des motifs idéologiques visant un groupe ethnique,
religieux, racial ou national. *
- La totalité des Arméniens ottomans n'ont pas fait l'ob
jet de déplacement, cela est un facteur important qui
montre que la déportation fut une mesure de précau
tion. Cette relocalisation fut en priorité appliquée dans
les provinces orientales de l'État ottoman, où la rébel
lion a eu lieu. La population arménienne vivant dans
les provinces occidentales et le patriarcat d'Istanbul
n'ont pas été concerné par ce processus.

La question chypriote

MANUEL DU CITOYEN DIPLOMATE

- La question chypriote a éclaté après l'admission des Chypriotes grecs de s'emparer unilatéralement en abandonnant l'accord de copréside et de cogestion de l'île, en excluant les Chypriotes turcs de l'État partenaire établi en 1960 à la suite des accords de Londres et de Zurich signés en 1959. En raison de l'idéologie ENOSIS (*unification de Chypre à la Grèce*) de la partie chypriote grecque, l'organisation terroriste EOKA a perpétré de nombreux actes terroristes et massacres, y compris le massacre de Noël sanglant en 1963, contre les Chypriotes turcs qui vivaient sur l'île depuis des centaines d'années. La partie chypriote turque et la Turquie, en revanche, n'ont jamais accepté cette situation illégale et illégitime qui empêche les Chypriotes turcs d'exercer leurs droits en tant que partenaires égaux.
- Après près de 11 ans de terreur et de violence, le chef de l'EOKA, Nikos Sampson, lança un coup d'État contre Makarios le 15 juillet 1974, avec notamment le soutien de la junte grecque, et s'empara du pouvoir pour une courte durée afin de relier l'île à la Grèce. En contrepartie, la Turquie a d'abord proposé une intervention conjointe au Royaume-Uni dans le cadre du Traité de garantie de 1960. Suite à la réponse défavorable du Royaume-Uni, la Turquie, tenant compte de la sécurité des Turcs sur l'île, a lancé alors l'Opération paix pour Chypre le 20 juillet 1974. Avec cette opération, la Turquie a non seulement assuré l'existence du peuple turc en empêchant l'ENOSIS, mais a également mis fin aux activités de l'EOKA, qui avait une attitude agressive autant contre les Grecs que les Turcs, et a établi un environnement pacifique pour l'île entière. L'opération de paix a joué un rôle crucial dans la résolution de la crise chypriote.

rôle déterminant dans l'instauratio
en Grèce en renversant le régime de

Ek-5^{ocratie}

- Après l'échec des négociations sur la solution fédérale bizonale et bicommunautaire, évoqué par les Accords de Sommet de 1977-79, la partie chypriote turque a proclamé l'indépendance de la République turque de Chypre du Nord (RTCN) le 15 novembre 1983 sur la base du droit à l'autodétermination.
- Le plan Annan, dont les bases jetées en 1999, fut l'une des tentatives la plus inclusive pour résoudre le conflit sur l'île, prévoyant la création d'un État fédéral. Le plan de solution, finalisé à la suite des négociations, fut soumis à l'approbation des deux peuples lors de référendums simultanés en RTCN et dans l'Administration chypriote grecque (ACG) le 24 avril 2004. 75,83% des Chypriotes grecs ont voté «*Non*» au plan, alors que les Chypriotes turcs y ont été favorables avec une majorité de 64,91%, malgré les éventuelles difficultés du plan. Ce plan de solution globale soutenu par l'ensemble de la communauté internationale, y compris l'ONU et l'UE, devint finalement caduc en raison du rejet par la partie chypriote grecque.
- Dans le processus qui a suivi le plan Annan, des efforts ont également été consacrés avec persévérance pour résoudre la question chypriote -notre cause nationale- de manière à protéger les droits et les intérêts du peuple chypriote turc découlant du fait qu'il est l'élément principal et le copropriétaire de l'île, et à répondre à leurs préoccupations sécuritaires. Cependant la conférence de Chypre, qui s'est poursuivie par intermittence entre 2007 et 2017, s'est terminée de manière non concluante

en juillet 2017 après l'attitude intransigante chypriote grecque et son insistance à partager le pouvoir politique.

Ek-5^{iar-}
loir

129

MANUEL DU CITOYEN DIPLOMATE

- Enfin, en avril 2021, lors d'une réunion informelle organisée sous l'égide de l'ONU, à laquelle ont participé les dirigeants chypriotes turc et grec, ainsi que la Turkiye, la Grèce et le Royaume-Uni comme pays garants, le président de la RTCN, Ersin Tatar, a soumis une proposition écrite pour demander d'abord la reconnaissance de l'égalité souveraine et le statut international égal du peuple chypriote turc, puis le lancement des négociations sur les futures relations de coopération entre les deux États de l'île.
- Partant du fait qu'il existe aujourd'hui deux nations et États distincts sur l'île, la République de Turkiye soutient pleinement la proposition présentée par le président de la RTCN et maintient sa position constructive en vue d'entamer des négociations axées sur les résultats pour une coopération globale et durable entre les deux États «égaux» de l'île, sur la base de la reconnaissance de l'égalité souveraine acquise et du statut international égal du peuple chypriote turc, usurpé en 1963.
- Aujourd'hui comme par le passé, la République de Turkiye poursuit sans interruption ses efforts pour mettre fin à l'isolement inhumain et aux restrictions imposées au peuple chypriote turc.

Les droits de la Turquie en Méditerranée orientale et en Égée

- La Turquie a des droits et intérêts légitimes du droit international dans les zones de la Méditerranée orientale.
- Selon le droit international, le droit des îles de créer une juridiction maritime n'est pas la même chose que la délimitation de leur juridiction maritime. Concernant des différends similaires entre pays tiers, la Cour internationale de justice a décidé que les îles portant atteinte à une délimitation équitable ne peuvent créer qu'une juridiction limitée ou ne peuvent pas avoir de plateau continental ou de zone économique exclusive au-delà des eaux territoriales.
- La demande de la Grèce pour une zone de juridiction maritime de 40 000 km² pour l'île de Megisti, d'une superficie de 10 km² et située à 2 kilomètres de la côte turque et à 580 kilomètres du territoire grec, n'est pas seulement contraire au droit international, mais aussi à l'équité.
- Les îles de la mer Égée orientale furent placées sous un statut non militaire conformément au traité de Lausanne de 1923, au traité de Paris de 1947 et à des documents internationaux sur le sujet. Cependant, la Grèce agit contre ce statut depuis les années 1950 et exprime cela par des déclarations officielles.
- L'espace aérien d'un pays doit chevaucher ses eaux territoriales, et la pratique de l'espace aérien s'étendant au-delà de ses eaux territoriales est contraire au droit international. Bien que les eaux territoriales de la Grèce aient une largeur de 6 milles marins,

l'étendue de son espace aérien est conséquent, l'application illégale de la Grèce dépassant 4 milles marins dans les eaux territoriales et ses accusations de violation de son espace aérien par la Turquie sur cette base n'ont aucun fondement légal.

Ek-5

es. Par en par de ses

- Dans les mers aux caractéristiques géographiques uniques telles que la mer Égée ou la Méditerranée, l'augmentation de la largeur de la mer territoriale et la limitation des zones de juridiction maritime ne doivent pas violer les droits des autres États côtiers. C'est une règle fondamentale du droit international que les limites des zones maritimes, situées entre des positions proches ou opposées où des zones maritimes se croisent ou convergent, doivent être déterminées par accord et dans le cadre du principe d'équité.
- L'attitude préjudiciable de l'UE et de certains pays tiers contre notre position déterminée à protéger nos droits et ceux des Chypriotes turcs en Méditerranée orientale, ne contribue pas à la stabilité et à la paix de la région.
- La Turquie privilégie l'équité, le dialogue et la coopération dans le règlement des différends concernant la mer Égée et la Méditerranée orientale, et ne quitte jamais les principes du droit international.
- La Turquie est prête à dialoguer avec toutes les parties à l'exception de l'Administration chypriote grecque (ACG) pour assurer la délimitation équitable et pacifique des zones de juridiction maritime en Méditerranée orientale. Les pourparlers avec l'ACG ne sont possibles qu'après le règlement de la question chypriote.

- Les activités d'exploration sismique et Türkiye en Méditerranée sont menées des droits et intérêts légitimes de la mément au droit international.
- La Türkiye n'a pas ratifié la Convention des Nations Unies sur le droit de la mer (CNUDM) car il n'existe aucun mécanisme lui permettant d'émettre des réserves aux dispositions auxquelles elle s'oppose.
- La Grèce fonde ses revendications concernant les îles en se basant sur l'article 121 de la CNUDM à propos de la juridiction maritime des îles. Mais les dispositions dudit article ne concernent pas la Türkiye car elle est dans une position d'État d'objecteur permanent aux articles qu'elle n'accepte pas dans la CNUDM.
- La Türkiye privilégie le droit international, l'équité, le dialogue et la coopération dans le règlement des différends en mer Égée et en Méditerranée orientale.

Les droits de l'homme et la démocratie

- Abordant les droits de l'homme dans pective, adoptant la devise «*Faites viv que l'État puisse vivre!*» et faisant du respect de la dignité humaine l'une des priorités de sa politique étrangère, la Türkiye a mis en œuvre de nombreuses réformes visant à renforcer la démocratie et la prééminence du droit et à garantir le plein respect des libertés et droits fondamentaux.
- La Türkiye a ratifié la Déclaration universelle des droits de l'homme de l'ONU et est devenue partie à la quasi-totalité de la Convention européenne des droits de l'homme et des Conventions des droits de l'homme fondamentaux des Nations unies. Il s'agit notamment des Conventions relatives aux droits civils, politiques, économiques, sociaux et culturels, aux droits des enfants, des femmes, des handicapés et des travailleurs migrants ainsi que des Conventions contre la discrimination raciale, la torture et les mauvais traitements.
- Conformément à l'article 90 de la Constitution turque, «*Ce sont les clauses des accords internationaux qui prévalent en cas de conflit du fait que les accords internationaux et les lois relatifs aux droits et libertés fondamentaux mis en vigueur conformément à la procédure comportent les dispositions différentes sur le même sujet.*
- La Türkiye est devenue partie à la Convention sur l'élimination de toutes les formes de discrimination à l'égard des femmes (CEDAW) en 1985.
- Afin de se conformer aux documents de l'OSCE et à l'acquis de l'UE, en particulier la jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme, les modifi-

cations nécessaires ont été faites turque concernant plusieurs domaines : la liberté de pensée et d'expression, la liberté d'association et de réunion, la liberté de religion, le fonctionnement du système judiciaire, les relations civilo-militaires, les droits économiques, sociaux et culturels.

Ek-5^{slation}
e la li-
cation

- La possibilité de recours individuel à la Cour constitutionnelle, la création d'institutions telles que l'Institution des droits de l'homme et de l'égalité ou l'Institution de l'Ombudsman, figurent parmi les changements apportés dans ce contexte.
- L'adoption du nouveau Code civil début 2002 et du nouveau Code pénal turc en septembre 2004, constitue une étape importante dans le cadre des réformes juridiques.
- En novembre 2003, la Türkiye a ratifié le Protocole n°6 additionnel à la Convention européenne des droits de l'homme relatif à l'abolition de la peine de mort. Les procédures de ratification du Protocole n°13, abolissant la peine de mort en toutes circonstances, se sont achevées en février 2006 pour ainsi entrer en vigueur dans notre pays.
- Des progrès ont été faits dans le domaine de la liberté de pensée et d'expression avec la «*loi modifiant le Code pénal turc*», entrée en vigueur en mai 2008.
- Les droits et libertés fondamentaux ont été élargis dans de nombreux domaines et le système constitutionnel turc a été mis en conformité avec nos obligations internationales, grâce aux dispositions incluses dans le paquet d'amendements constitutionnels adopté à l'issue du référendum du 12 septembre 2010.

- Afin de concrétiser les droits de l'homme d'une légitimité démocratique, la Türk «Nouvelle stratégie de réforme judiciaire» tenant compte des règles et normes de l'Europe et de l'UE. Les changements envisagés dans cette stratégie ont été promulgués par le biais de nouveaux paquets de réformes judiciaires qui ont permis le renforcement de la liberté d'expression, l'élargissement des voies de recours juridique, la limitation de la durée de la détention au cours d'une enquête et la mise en place de nouvelles procédures simples et accélérées telles que le procès rapide, le procès simple ou le procès électronique.
- En 2021, le Plan d'action sur les droits de l'homme a été élaboré sous la vision «*Individu libre, société forte; une Turkiye plus démocratique*». Le point de départ de ce plan, qui tient également en compte les points de vue des représentants du Conseil de l'Europe et de l'UE, est l'obligation de protéger, moyennant toutes les institutions ou établissements de l'État, l'existence matérielle et spirituelle, l'honneur et la dignité de l'être humain dans toutes ses transactions et actions.
- Alors que le taux de participation aux élections dans les pays occidentaux reste très faible, la Turkiye reflète sa maturité démocratique dans les urnes avec un taux de participation élevé dépassant les 80%.
- La Turkiye, qui dispose d'un système judiciaire dans lequel le pouvoir judiciaire est totalement indépendant de l'exécutif, fait partie des pays exemplaires en matière d'indépendance judiciaire.

La tentative de coup d'État du 15 juillet

MANUEL DU CITOYEN DIPLOMATE

- Le 15 juillet 2016, la Turquie a été expulsée par une tentative de coup d'État contre le régime démocratique légitime et l'ordre constitutionnel par l'organisation terroriste armée FETO/PDY, qui avait infiltré l'armée turque et d'autres institutions stratégiques.
- La tentative de putsch, qui visait à renverser le président de la République et le gouvernement directement élus par le peuple et à détruire la démocratie et la prééminence du droit, a violé les libertés et droits fondamentaux des citoyens, notamment le «*droit à la vie*».
- La FETO/PDY est une organisation terroriste armée formée par des personnes fanatiques qui se sont réunies sous les directives de son chef Fethullah Gülen.
- L'organisation terroriste armée FETO/PDY dispose d'un large éventail d'activités internationales allant de l'éducation aux médias, des activités économiques à l'infiltration dans l'Etat.
- L'objectif de l'organisation terroriste armée FETO/PDY est de s'emparer de toutes les institutions constitutionnelles de la République de Turquie et de faire en sorte que le pouvoir économique, social et politique du pays soit dirigé par un certain groupe une fois le processus de mainmise terminé. Le but ultime de cette organisation n'est pas seulement de gouverner la Turquie, mais aussi de devenir une puissance mondiale qui dirige le monde.

- Même si elle prétend représenter l'islam modéré sur la scène internationale, cette organisation terroriste armée FETO/PLD a été impliquée dans de graves violations des droits humains et n'a pas hésité à recourir à la violence. De nombreuses enquêtes ont été ouvertes contre cette organisation terroriste dans les pays où elle est présente.
- Lors de la tentative de coup d'État, les putschistes gülénistes ont attaqué les institutions et établissements démocratiques de notre pays, en particulier la Grande Assemblée nationale de Turquie. À l'appel du président Recep Tayyip Erdoğan, la tentative de putsch a été repoussée en peu de temps grâce à la résistance de dizaines de milliers de manifestants civils non armés et à la lutte des forces de sécurité.
- La posture et le sacrifice de la nation turque face à cette attaque visant la démocratie a servi d'exemple au monde entier.
- Dans cette résistance, qui a marqué l'histoire politique turque, 252 de nos citoyens ont été livrés au martyre et 2735 devenus vétérans.
- Pour commémorer nos concitoyens qui ont perdu la vie, le 15 juillet a été proclamé «Journée de Victoire de la Démocratie et de Commémoration des Martyrs».
- La Turquie a surmonté ce processus difficile en respectant strictement les principes de l'État de droit, de la démocratie, des droits de l'homme et de la justice.

Ek-5
soi-disant
l'organisation
liquide

Ek-5

##citoyendiplomate

142

Ek-5

Le saviez-vous?

- Istanbul est la seule métropole possédant deux continents et sa population égale celle de 131 pays.
- Istanbul est la seule ville au monde ayant servi de capitale à deux empires (Empire romain d'Orient et Empire ottoman)
- Selon les données annoncées par l'Organisation mondiale du tourisme en mars 2022, la Turquie se classe au 4ème rang mondial avec 29,9 millions de touristes accueillis en 2021.
- Göbeklitepe, l'un des héritages les plus importants de l'histoire de l'humanité et décrit comme le «*point zéro de l'histoire*» avec un passé qui remonte à 12 000 ans, et Çatalhöyük, l'un des premiers grands peuplement de l'humanité, se trouvent en Turquie.
- L'Empire hittite est le premier empire établi en Anatolie. Le traité de Kadesh, connu comme le premier «*traité de paix*» écrit de l'histoire, fut signé entre les Hittites et les Égyptiens. L'original du traité de Kadesh est exposé au Musée archéologique d'Istanbul.
- La Turquie compte 19 sites inscrits sur la Liste du patrimoine mondial de l'UNESCO et 84 sites sur la Liste indicative.
- La Turquie a accordé aux femmes le droit de vote et d'éligibilité en 1934, faisant d'elle l'un des premiers pays à introduire le suffrage féminin, en comparaison à certains pays européens.

- Sabiha Gökçen, la première femme fut également la première femme mondiale.
- Deux des Sept Merveilles du monde se trouvent en Turkiye (le temple d'Artémis à Éphèse et le mausolée d'Halicarnasse à Bodrum)
- Le mot turquoise est inspiré de la couleur des eaux méditerranéennes de Turkiye.
- Saint Nicolas, figure chrétienne importante connue aujourd'hui sous le nom de Père Noël, est né dans la ville antique de Patara à Antalya et était évêque dans l'ancien ville de Myre située à Demre.
- La Maison de la Vierge Marie, connue comme le dernier lieu où la Vierge Marie a vécu avant sa mort et visitée chaque année par des millions de touristes venant du monde entier, est située à Selçuk dans la ville d'Izmir.
- Les fondements de la foi chrétienne furent jetés en Cappadoce par Basile, son frère Grégoire et Grégoire de Nazianze, connus sous le nom de «Pères de l'Église», et par Saint Paul, Saint Pierre et Saint Nicolas sur les routes du sud de l'Anatolie.
- Sur la demande du sultan ottoman Bayézid II en 1502, le grand artiste et scientifique Leonardo da Vinci a conçu un projet à Istanbul pour relier les deux côtés de la Corne d'Or.
- Les premiers chrétiens fuyant la répression de l'Empire romain sont venus en Anatolie et se sont réfugiés dans la région de Cappadoce.

- Les sept Églises de l'Apocalypse, d'une importance pour le christianisme, se trouvent en Turquie.
- Située dans la zone géographique médiane et présentant une diversité en termes de reliefs, la Turquie connaît les quatre saisons, grâce auxquelles les visiteurs peuvent bénéficier du tourisme d'hiver et d'été en même temps.
- La Turquie se situe sur une péninsule entourée par la mer sur trois côtés, avec un littoral d'environ 8000km. C'est aussi une géographie assez montagneuse avec plus de 130 sommets.
- Deux des voies navigables mondiales les plus importantes utilisées dans le transport international sont situées en Turquie (détroit d'Istanbul et détroit des Dardanelles).
- Tous les 10 jours, une nouvelle espèce de plante est découverte en Turquie. Le pays possède l'une des plus grandes flores du monde avec plus de 10 000 espèces végétales. L'ensemble du continent européen, bien qu'étant 13 fois plus grand que la Turquie, n'abrite que 24% d'espèces végétales de plus (11 500) que la Turquie.
- La tulipe, originaire de l'Anatolie, fut offerte aux diplomates européens par les empereurs ottomans.
- De nombreux personnages historiques sont venus au monde en Turquie : Homère de Smyrne (Izmir) (le poète épique le plus connu au monde; auteur de l'Iliade et de l'Odyssée), Hérodote d'Halicarnasse (le premier

historien, connu comme le père Paul de Tarse (le saint qui répandit l'Europe), Aísôpos d'Amorium (Emirdag), Nicolas de Patara (Père Noël), Thalos (Mathématicien), Héraclite d'Ephèse (Philosophe), Strabon d'Amasya (père de la géographie).

Ek-5ème, Saint

- Le Grand Bazar, construit en 1461 à Istanbul, est le plus grand et le plus ancien centre commercial couvert du monde.
- L'Asclépiéion construit au 2ème siècle avant J.C. à Bergama, dans la ville d'Izmir, est réputé être l'un des premiers sanctuaires de guérison à service complet au monde.
- Le papier parchemin, qui a permis la diffusion rapide de l'information dans le monde antique, fut inventé dans l'ancienne ville de Pergame située dans le district de Bergama à Izmir.
- Le Cheval de Troie ainsi que la légendaire ville troyenne d'Achille, de Pâris et d'Hélène se trouvent à Çanakkale, province située sur la côte égéenne.
- Les premières pièces de monnaie de l'histoire, faites d'électrum, furent utilisées par le roi lydien Alyatte en 640 avant J.C. à Sardes, site situé dans la région égéenne de Turkiye.
- Le *loukoum* est l'un des desserts les plus anciens de l'histoire avec un passé qui remonte à 500 ans. Il fut inventé dans les cuisines des palais de l'Empire ottoman.
- Hezârfen Ahmed Çelebi fut la première personne à

- parcourir une distance significative en ailes artificielles pour survoler le Bosporus au siècle, réalisant ainsi le premier vol international au monde 270 ans avant les frères Wright.
- Aspendos, le théâtre romain le mieux conservé du IIème siècle, se trouve à Antalya.
- Le Kārum (*quartier marchand*), l'un des premiers centres commerciaux du monde, est situé dans l'ancienne ville de Kanesh à Kültepe, Kayseri.
- Le *pont 1915 des Dardanelles* a la caractéristique d'avoir la portée de la section centrale la plus longue au monde (2023m).
- En 2020, un total de 540 milliards de mètres cubes de gaz naturel a été découvert dans les puits Tuna-1 et Amasra-1 en mer Noire, une première dans l'histoire de la Turkiye.
- Notre pays est le leader mondial dans la production et l'exportation de noisettes, cerises, figues et abricots.
- Ayant le titre de la «*compagnie aérienne qui dessert le plus de pays au monde*», la Turkish Airlines dessert 280 destinations internationales à travers 128 pays et possède actuellement le 4ème plus grand réseau de vols au monde.
- Après les États-Unis, la Turkiye est le pays qui exporte le plus de séries télévisées au monde. À ce jour, plus de 150 séries télévisées ont rencontré les téléspectateurs dans 146 pays en Europe, au Moyen-Orient, en Asie centrale, en Afrique, en Amérique du Nord et du Sud.

- Durant la pandémie de Covid-19, plus de 161 pays et 12 organisations internationales soutiennent les efforts dans le domaine local et régional pour aider à vaincre la maladie. Les Turcs ont également contribué à ces efforts en fournissant une aide en nature.
- Un don de 6,3 millions doses de vaccin a été fait à 19 pays pendant la pandémie. Par ailleurs, 4 870 000 doses de vaccin, comprenant aussi le vaccin national TURKOVAC, ont été donné à 11 pays africains.
- La Turquie, qui figure parmi les cinq premiers pays contribuant le plus aux opérations et missions de l'OTAN, est membre fondateur de diverses institutions européennes telles que le Conseil de l'Europe ou l'Organisation pour la sécurité et la coopération en Europe (OSCE).
- La Turquie, en tant que «*pays accueillant le plus grand nombre de réfugiés au monde*», assure la protection de près de 4 millions de personnes depuis 2015.
- Selon le Rapport 2021 sur l'Aide humanitaire mondial, la Turquie est le deuxième plus grand pays donneur au monde en 2020, avec une aide humanitaire s'élevant à 8,036 milliards de dollars.

Ek-5 soutient les efforts dans le domaine local et régional pour aider à vaincre la maladie.

Ek-5

##citoyendiplomate

Nous contacte.

Direction de la Communication de la République de Türkiye

Kızılırmak Mah. Mevlana Bulvarı No:144
Çankaya / ANKARA
Tél.: +90 312 590 20 00
www.iletisim.gov.tr

Ministère des Affaires étrangères de la République de Türkiye

Dr. Sadık Ahmet Cad. No:8 Balgat / ANKARA
Tél.: +90 312 292 10 00
www.mfa.gov.tr

Depuis les États-Unis et le Canada :	+1 888 566 7656
Depuis l'Allemagne	: +49 30 56 83 73 099
Depuis l'Autriche	: +43 800 00 70 90
Depuis l'Angleterre	: +44 203 608 8090
Depuis les Pays-Bas	: +31 10 766 0007
Depuis la France	: +33 180 146 335
Depuis les autres pays	: +90 312 292 29 29

Ek-5

##citoyendiplomate

Ek-5

PRESIDENCE DE LA
RÉPUBLIQUE DE TURQUIE
DIRECTION DE LA
COMMUNICATION

TÜRKİYE

Vatandaş Diplomat El Kitabı

Manuel du Citoyen Diplomate

TÜRKİYE

